

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE PODLASKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok XXXIX

Lipiec — Sierpień 1970

Nr 7—8

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI

KURIA DIECEZJALNA — SIEDLCE — ŚWIERCZEWSKIEGO 60

TELEFON 7 26

SPIS TREŚCI

DZIAŁ URZĘDOWY

Jubileusz 150-lecia Diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej

Część pierwsza

STOLICA APOSTOLSKA

37. Orędzie Ojca Świętego Pawła VI z okazji 150-lecia diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej	145
38. Prośba do Ojca Świętego o władzę udzielenia Błogosławieństwa Apostolskiego z odpustem zupełnym z okazji obchodów 150-lecia Diecezji	148
39. Odpowiedź Stolicy Apostolskiej na przesłaną prośbę z dnia 17. III. 1969 r.	149
40. Prośba do Ojca Świętego o udzielenie odpustu zupełnego dla poszczególnych kościołów z okazji 150-lecia Diecezji Podlaskiej	149
41. Odpowiedź Świętej Penitencjarii Apostolskiej na prośbę z dnia 28. III. 1969 r.	150
42. Telegram do Ojca Świętego z okazji rozpoczęcia uroczystości jubileuszowych 150-lecia diecezji Podlaskiej	150
43. Odpowiedź Stolicy Apostolskiej na przesłany telegram z dnia 10. V. 1969 r.	151
44. Telegram do Ojca Świętego z okazji centralnych uroczystości jubileuszowych 150-lecia Diecezji Podlaskiej	151
45. Odpowiedź Stolicy Apostolskiej na telegram z dnia 11. VI. 1969 r.	151
46. Telegram do Ojca Świętego z okazji zakończenia uroczystości jubileuszowych 150-lecia Diecezji Podlaskiej	152
47. Odpowiedź Stolicy Apostolskiej na telegram z dnia 22. X. 1969 r.	152

PRYMAS POLSKI

48. Telegram do Ks. Prymasa Polski z okazji 150-lecia Diecezji Podlaskiej	152
49. List Prymasa Polski do Biskupa Siedleckiego, duchowieństwa i wiernych	153
50. Telegram do Księdza Kardynała Prymasa Polski i Księdza Kardynała Wojtyły z okazji zakończenia uroczystości jubileuszowych 150-lecia Diecezji Podlaskiej	155
51. Odpowiedź na przesłane telegramy	155

Z ORDYNARIATU

52. Przemówienie przez Radio Watykańskie Ordynariusza Siedleckiego na temat 150-lecia Diecezji Podlaskiej, z okazji pobytu „ad limina Apostolorum“ dnia 25. III. 1969.	156

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE PODLASKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok XXXIX

Lipiec — Sierpień 1970

Nr 7—8

DZIAŁ URZĘDOWY

JUBILEUSZ 150-LECIA DIECEZJI SIEDLECKIEJ CZYLI PODLASKIEJ

CZĘŚĆ PIERWSZA

STOLICA APOSTOLSKA

37

ORĘDZIE OJCA ŚWIĘTEGO PAWŁA VI Z OKAZJI 150-LECIA
DIECEZJI SIEDLECKIEJ CZYLI PODLASKIEJ

Venerabili Fratri Ioanni Mazur Episcopo Siedlcensi.

Providentissimi Dei Beneficia, quorum radii universa perfunduntur, iure merito supernae munificentiae sunt congruentia atque — fas ita sit loqui — eo diviniora reputantur, quo plures tempore sunt pluraque locorum spatia complectuntur. Huiusmodi sane in aestimationem id probe venit, cum de dioecesi condenda vel condita agatur, quae semper solet esse fecunda generatrix bonorum. Hanc ob rem Nobis videtur id valde probandum et laudandum esse quod, tu, Venerabilis Frater, sapienti mentis consilio ad recolendos centum et quinquaginta impletos annos, postquam Siedlcensis Dioecesis ecclesiastica lege constituta est, coetus et celebritates indixisti sollemnes. Summe enim oportet ob tanti eventus felicitatem una cum clero populoque tuis curis commisso dignis exsultes gaudiis et pia gratiarum actione laeteris, persolvens novae canticum laudis: „Confiteantur Tibi, Domine, omnia opera tua, et sancti tui benedicant tibi. Gloriam Regni tui dicent et potentiam tuam loquentur“ (Ps 144, 10—11).

Tuum erit praeter alia studere, ut vel a te, vel a doctis eruditisque viris scripto vel sermone annales dioecesis, cui moderaris, attente replicentur et decora gentis vestrae collustrentur, egregia quidem et fidae memoriae posteritatis prodenda. Nominatim explicandum erit quot fuerint Ecclesiae istius Antistites et quinam, virtute praestantes, opere efficares, locuti sint superioribus aetatibus fructuose verbum Dei, atque praeclare de re christiana et civili meriti sint. Enimvero ab exortae dioecesis incunabulis hactenus istic christianae vite forma floruit, atque adorantium Deum in spiritu et veritate numerus, praesertim apud ruricolos, percrebruit; evangelica gratia, ubertim culta et sparsa, effecit, ut privatim et in domestico convictu flos honosque morum christiani nominis

dignitatem honestaret. Haec omnia sane, quae maiorum merito tribuenda sunt, aequalium oculis obiciantur, veluti exemplum, quod intueantur, et post futuris integrum et incolume protendatur, ut nepotes maiorum instituta servando indemne servent spiritualis hereditatis thesaurum, quo nihil pretiosius est, et Polonorum gentis salus et prosperitas continentur. Ut autem stata sollemnia optime cedant, id quod sponte pro officii tui conscientia ages, hortatione Nostra, qua studium tuum et laudamus et acuimus, impensius perages et ad effectum deduces.

Quam ob rem, sedula adhibenda erit sollicitudo et cura ut pueri et adulescentes christianis institutis et moribus imbuantur; ut ea, quae ab Ecclesiae Sacramentis manant vita, praesertimque SS. Eucharistiae, panis fortium, mensa apud omnes summo in honore et cultu sint; ut ad sacerdotium inclinatae voluntates foveantur et aedibus sacris nullus parcat labor ut — quod in votis est — cito pulchrae exstruantur ideoque spiritualibus populi necessitatibus magis magisque respondeant.

Praeterea eo anniteris et praestabis, ut qui, moderationi tuae commissi, tuam boni pastoris vocem audiunt ductumque sequuntur, poenitentia salutari emendent si quae irrepserint in moribus sive privatis sive publicis est nefas, averruncent concepta errata et vitia, et ad evangelicam legem, pie, fraterne, strenue pro civibus honestis semper et ubivis se gerant, inde hausturi quod ad veri nominis felicitatem sive propriam uniuscuiusque, sive societatis hominum pertinent: „Qui perspexerit in legem perfectam libertatis et permanserit in ea, non auditor obliviosus factus, sed factor operis, hic beatus in facto suo erit“ (Iac. 1, 25).

In hac disciplina vitae obtinenda ad contuendum mirabundis oculis B. Mariae Virginis exemplar proponatur, in qua colenda diligendaque vestrae nulli cedunt, nulli volunt esse inferiores. Pergite igitur Deiparam Virginem, Matrem gratiae et misericordiae, Ecclesiae totius et vestram, templum Dei, sacrarium Spiritus Sancti, Portam Caeli, Reginam advocatam, praestitem semper opiferam invictamque, omni cum certatione ac religioso mentis obsequio venerari: atque adeo ex hoc fluminis impetu, laetificantis Civitatem Dei, affluent ad vos dona pacis, salutis, sanctae laetitiae, quae caelitus delabi optamus amplissima.

Haec imo e pectore ominatis, tibi Venerabilis Frater, atque clero populoque Siedlcensis Ecclesiae, Apostolicam Benedictionem, huius iubilaei prosperrimi exitu auspiciem et pignus, peramanter impertimus.

Ex Aedibus Vaticanis, die XV mensis Maii, anno MCMLXIX, Pontificatus Nostri sexto.

Paulus PP. VI

ORĘDZIE OJCA ŚWIĘTEGO w tłumaczeniu na język polski

Czcigodnemu Bratu Janowi Mazurowi
Biskupowi Siedleckiemu

Dobrodziejstwa Bożej Opatrzności, których blask napelnia wszechświat, słusznie odpowiadają niebiańskiej hojności — i jeśli godzi się tak wyrazić — tym bardziej uważane są za Boże im są liczniejsze w czasie i szerszy mają zasięg.

To właśnie słusznie przychodzi na myśl, gdy mowa jest o powstawaniu diecezji lub jej dziejach; diecezja bowiem zwykła być niewyczerpalnym źródłem wszelkiego dobra. Z tego powodu wydaje się nam godne aprobaty i pochwały, że Ty, Czcigodny Bracie, dla uczczenia 150-lecia kano-

nicznego utworzenia Diecezji Siedleckiej roztropnie zarządziłeś uroczyste obchody. Z powodu bowiem tak wielkiego i szczęśliwego wydarzenia jest rzeczą bardzo stosowną, abys wraz z duchowieństwem i ludem Twojej pieczy powierzonym, godnie weselił się i radosną składał dzięki słowami, śpiewając hymn chwały: „Niechaj Cię wielbią Panie wszystkie dzieła Twoje i Święci Twoi niech Cię błogosławią; niech mówią o chwale Twojego Królestwa i niech głoszą Twoją potęgę“ (Ps 144, 10—11).

Twoim zadaniem, obok innych, będzie dolożyć starań, abys sam, czy inni ludzie wykształceni, słowem czy piśmem, przedstawiali rzetelnie dzieje diecezji, którą rządziś, oraz wydobywał na światło dzienne zaszczytne i wzniosłe czyny Ludu waszego, aby je przekazać wiernej pamięci potomnych. Przedstawić należy imiennie ilu i jacy byli w tej diecezji Biskupi, wyróżniający się życiem cnotliwym i skutecznością w działaniu, którzy w minionym czasie owocnie głosili słowo Boże i wspaniale zasłużyli się wobec Kościoła i Narodu. Istotnie bowiem, od chwili powstania Diecezji kwitło w niej życie chrześcijańskie i pomnażała się liczba czcicieli Boga w duchu i prawdzie, zwłaszcza wśród ludności wiejskiej. Łaska ewangeliczna hojnie rozsiewana i pielęgnowana sprawiła, że w życiu osobistym oraz we współżyciu rodzinnym kwiat chrześcijańskiej cnoty podnosił godność chrześcijańskiego imienia. To wszystko, co przypisywane jest zasługom przodków, należy jako wzór do naśladowania ukazywać współczesnym, a następnie w całości i bez uszczerbku przekazywać przyszłym pokoleniom, aby one, zachowując szlachetne obyczaje przodków, zachowały również nienaruszalny skarb duchowego dziedzictwa, nad który nie masz nic cenniejszego, i w którym zawiera się zbawienie oraz pomyślność narodu polskiego. Aby zaś ustanowione uroczystości wypadły jak najlepiej, to co z własnej woli i z urzędu swego będziesz czynił — dzięki Naszej zachęce, która chwali i ożywia Twój zapał, wykonasz bardziej wszechstronnie i doprowadzisz do skutku.

Dlatego też należy dolożyć wszelkich starań, aby dzieci i młodzież poznały naukę Chrystusa i uczyły się żyć po chrześcijańsku; aby życie wynikające z Sakramentów Kościoła, a zwłaszcza z przyjmowania Najświętszej Eucharystii — Chleba mocnych — było u wszystkich wiernych w największej czci i poważaniu; aby pielęgnować powołania do stanu kapłańskiego; odnośnie świątyń, nie szczędzić żadnego wysiłku, aby — jak się tego życzy — szybko budować tak piękne, iżby odpowiadały coraz bardziej duchowym potrzebom Ludu wiernego.

Ponadto dokładać będziesz wysiłków, aby wierni powierzeni Twemu kierownictwu słuchali głosu Twego, jako dobrego Pasterza i szli za Twoimi wskazaniami, aby zbawienną pokutą naprawiali to, co jest niegodne w ich życiu osobistym lub społecznym, aby odwracali się od błędnych i zgubnych poglądów, aby prowadzili życie zgodne z prawem Ewangelii, braterskie, zawsze i wszędzie godne czci i aby stąd czerpali prawdziwą szczęśliwość osobistą i społeczną. „Kto zaś ustawicznie rozważa doskonałe prawo, prawo wolności i wytrwa w nim, ten nie jest skłonnym do zapominania słuchaczem, ale wykonawcą dzieła; wypełniając je, otrzyma błogosławieństwo“ (Jak 1, 25).

Dla osiągnięcia tego sposobu życia, należy stawiać przed oczy przedziwny wzór Najświętszej Maryi Dziewicy. W oddawaniu Jej czci i okazywaniu miłości rodacy wasi nie ustępują nikomu, ani nie chcą dać się przewyższyć. Czujcie więc naśladować Bogarodzicę Dziewicę, Matkę Łaski i Miłosierdzia, Matkę całego Kościoła i Waszą, Świątynię Boga, Przybytek Ducha Świętego, Bramę Niebios, Królową Pośredniczkę, Wspomocicielkę, zawsze pomocną i niezwyciężoną, pełni religijnej uległości du-

cha, aby z tego strumienia wartkiego, który uwesela Miasto Boże, spły-
nęły na Was dary pokoju zbawienia, radości świętej. Życzymy, aby Nie-
biosa zesały je jak najobficiej.

Złożywszy z głębi serca takie życzenia, Tobie Czcigodny Bracie, Ducho-
wieństwu i Wiernemu Ludowi Kościoła Siedleckiego, udzielamy z naj-
czulszą miłością Błogosławieństwa Apostolskiego, jako zadatku i zapo-
wiedzi pomyślnego wyniku tego Jubileuszu.

Z Watykanu, dnia 15 maja 1969 roku,
Pontyfikatu Naszego roku VI

Paweł VI, Papież

38

IOANNES MAZUR
EPISCOPUS SIEDLCENSIS
IN POLONIA

PROŚBA DO OJCA ŚWIĘTEGO O WŁADZĘ UDZIELENIA
BŁOGOSŁAWIEŃSTWA APOSTOLSKIEGO Z ODPUSTEM ZUPEŁNYM
Z OKAZJI OBCHODÓW 150-LECIA DIECEZJI PODLASKIEJ

Beatissime Pater,

Ego, episcopus Siedlcensis seu Podlachiensis in Polonia limina Apo-
stolorum visitandi atque „videndi Petrum“ in Tua — Beatissime Pater —
Persona causa Romae commorans, humillime peto:

1. ut benigne concedas facultatem impertiendi Apostolicam Benedictio-
nem, cum indulgentia plenaria, omnibus participantibus in centrali so-
lemnitate Jubilaei centum quinquaginta annorum existentiae dioecesis
Podlachiensis in Kodeń die 22 Junii anni currentis. His solemnitatibus
S. Em. Stephanus Cardinalis Wyszyński, Primas Poloniae, cum multis
aliis Episcopis de tota Polonia, praesidebit;

2. ut benigne concedas episcopo Siedlcensi facultatem impertiendi Apo-
stolicam Benedictionem cum adnexa indulgentia plenaria in initio (11. V.
1969) et in fine (mense Octobri) eiusdem Jubilaei;

3. ut uni vel alterae de minimis et pauperrimis paroeciis dioecesis Sie-
dlcensis benigne dono des sanctam supellectilem et sacras vestes, non
tantum propter paupertatem, quamvis de divitibus non simus, nam circa
quadraginta paroeciae minus quam mille credentes habeant, sed solum-
modo ut externum signum Paternae bonitatis, memoriae et adiuvaminis.

Nempe: A) Pro Seminario nostro Dioecetano: calicem et planetas: alba,
viridis, violacea, rubra.

B) Pro paroeciis:

1. Jableczna — calicem,
2. Ortel Królewski — calicem
3. Horoszki Duże — calicem
4. Wargocin — calicem
5. Kościeniewicze — planetas
6. Ortel Książęcy — planetas
7. Dokudów — planetas

Interea maxima cum observantia et reverentia me profiteor Sanctita-
tis Vestrae addictissimum.

Ioannes Mazur ep.

Romae, die 17 Martii 1969.

CONSILIUM
PRO PUBLICIS ECCLESIAE NEGOTIIS
N 2397/69

E Civitate Vaticana, die 27 Martii 1969

ODPOWIEDŹ STOLICY APOSTOLSKIEJ NA PRZESŁANĄ PROŚBĘ
Z DNIA 17. III. 1969 ROKU

Exc.me ac Rev.me Domine

Honori mihi duco tibi renuntiare Augustum Pontificem libenter annuisse petitioni tuae atque facultatem tibi fecisse Apostolicam Benedictionem una cum Plenaria Indulgentia christifidelibus impertiendi diebus a te indicatis per litteras datas die XVII huius mensis.

Praeterea tecum communicare laetor Beatissimum Patrem ea quae postulasti pro sacro Seminario atque nonnullis istius diocesis parocciis volenti animo iisdem donasse, ut Suam ipsius benevolentiam erga vos patefaceret. Quae munera quam primum tibi mittentur ab Officio Largitionum Sanctitatis Suae.

Postremo grato fungor officio tibi significandi Christi Vicarium Apostolicam Benedictionem tibi et universo clero populoque, cuius pastorem curam sedulo agis, peramanter dilargiri.

Interea, qua par est observantia me profiteri gaudeo.

Excellentiae Tuae addictissimum
H. J. Card. Cicognani

Exc.mo ac Rev.mo Domino
D.no IOANNI MAZUR
Episcopo Siedlcensi
Roma

IOANNES MAZUR
EPISCOPUS SIEDLCENSIS
IN POLONIA

PROŚBA DO OJCA ŚWIĘTEGO O ODPUST ZUPEŁNY
DLA POSZCZEGÓLNYCH KOŚCIOŁÓW Z OKAZJI 150-lecia DIECEZJI
PODLASKIEJ

Beatissime Pater,

Ego, episcopus Siedlcensis, pro acceptis indulgentiis a Sanctitate Vestra et donis dioecesi Siedlcensi datis, gratias agens, iterum Sanctitatem Vestram humillime peto, ut indulgentia plenaria suetis conditionibus lucranda ditare digneris solemnitates Jubilaei centum quinquaginta annorum dioecesis Siedlcensis existentiae etiam in singulis parocciis huius dioecesis celebratas. Et hoc ad fovendam maiorem frequentiam ad sacram Synaxim et alios bonos fructus spirituales assequendos.

Interea maxima cum observantia et reverentia me profiteor Sanctitatis Vestrae addictissimum.

† *Ioannes Mazur*

Romae, die 28 Martii 1969.

ODPOWIEDŹ ŚWIĘTEJ PENITENCJARII APOSTOLSKIEJ NA PROŚBĘ
Z DNIA 28 MARCA 1969 R.

SACRA PAENITENTIARIA APOSTOLICA
SECTIO DE INDULGENTIIS

Beatissime Pater,

Ioannes Mazur, Episcopus Siedlcensis, occasione sacrorum sollemnium quae ob centesimum et quinquagesimum anniversarium erectionis dioecesis Siedlcensis, hoc vertente anno, in singulis paroecialibus ecclesiis eiusdem dioecesis celebrabuntur, humiliter petit Indulgentiam plenariam, a christifidelibus confessis et sacra Synaxi reffectis acquirendam semel, si alicui sacrae functioni hac occasione celebrandae devote interfuerint et ad mentem Sanctitatis Tuae Pater et Ave vel quamlibet aliam orationem pie recitaverint.

Et Deus, etc.

Die 31 martii 1969

Sacra Paenitentiarum Apostolica benigne annuit pro gratia iuxta preces. Praesenti hoc anno tantum valituro. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

(—) *J. Senolo*
Regens

SIGILLUM OFFICII SACRAE
PENITENTIARIAE APLICAE

M. Venturi, adiut. a st.

TELEGRAM DO OJCA ŚWIĘTEGO Z OKAZJI ROZPOCZĘCIA
UROCYSTOŚCI JUBILEUSZOWYCH 150-lecia DIECEZJI PODLASKIEJ

Siedlce, 10. V. 1969

Segreteria di Stato sua Santità Città del Vaticano

Beatissime Pater,

Occasione inaugurationis solemnibus Jubilaei centesimi et quinquagesimi anni erectionis Dioecesis Siedlcensis seu Podlachiensis in Polonia, cuius centralis solemnitas mense iunio anni currentis in Sanctuario Mariano in Kodeń propter Celebrem Imaginem Thaumaturgam ibidem a pluribus iam saeculis peculiari devotione prosecutam celebrabitur, Ordinarius Siedlcensis, ad pedes Sanctitatis Vestrae provolutus, una cum Administratore Apostolico vicinae Dioecesis in Drohiczyn, Episcopo Auxiliari Siedlcensi, Perillustri Capitulo Cathedrali et Insigni Capitulo Collegiatae Janoviensis, omni clero sibi commisso, Seminario Dioecetano, circumstantibus in ecclesia cathedrali hodie millibus Christifidelium obsequia debitae venerationis, filialis addictionis et summae oboedientiae transmittit Apostolicamque Benedictionem pro se suaque tota Dioecesi humillime implorat.

Addictissimus servus in Christo

Ioannes Mazur
Episcopus Siedlcensis

ODPOWIEDŹ STOLICY APOSTOLSKIEJ NA TELEGRAM
Z DNIA 10. V. 1969 R.

Vaticano — 20. V. 1969

Excellentissimo Ioanni Mazur — ul. Świerczewskiego 60 — Siedlce

Beatissimus Pater magni aestimans piissimum obsequium ipsi exhibitum occasione celebrationum istic indictarum ad commemorandos centum quinquaginta annos erectionis istius Dioecesis Vobiscum libenter Deo gratias agit vestrumque commune gaudium participans pro felici sollemnitate exitu super vos largam invocat caelestium gratiarum effusionem earumque auspiciem apostolicam benedictionem universis peramanter impertit.

Cardinalis Villot †

TELEGRAM DO OJCA ŚWIĘTEGO
Z OKAZJI CENTRALNYCH UROCZYŚCIOŚCI JUBILEUSZOWYCH
150-LECIA DIECEZJI PODLASKIEJ

Siedlce, 11. VI. 1969

Sua Santitá Papa Paulus VI — Citta del Vaticano

Beatissime Pater — Die 22 Iunii anni currentis in celeberrimo Sanctuario Mariano Kodeń a permultis frequentato principalis solemnitatis Iubilaei 150-annorum Dioecesis Siedlcensis seu Podlachiensis in Polonia bulla Pii VII Papae de die 30 Iunii 1818 anni „Ex imposita Nobis“ erectae peragetur. Iam Sanctitatem Vestram de hac solemnitatem tempore audientiae privatae mense Martio certiolem feci. Nunc autem hac occasione nactus una cum Episcopo Auxiliari, universo clero et populo fidei mihi credito signa filialis amoris oboedientiae et promissionem assiduae orationis ad Patrem coelestem pro Successore Petri transmitto benedictionem Apostolicam humillime implorans.

Ioannes Mazur

Episcopus Siedlcensis seu Podlachiensis

ODPOWIEDŹ STOLICY APOSTOLSKIEJ NA TELEGRAM
Z DNIA 11. VI. 1969 R.

Vaticano — 18. VI. 1969

Mons. Jan Mazur — ul. Świerczewskiego 60 — Siedlce

Solemnia indicta ad celebrandum centesimum quinquagesimum annum revolutum a Dioecesi Podlachiensi nunc Siedlcensi constituta animo participans Summus Pontifex nova Christianae vitae incrementa dilectae isti dominici gregis portioni precatur quorum pignus sit apostolica benedictio quam Tibi Auxiliari Episcopo, clero, fidelibus Tuae curae commissis paterna caritate largitur.

Cardinalis Villot †

Siedlce, 22. X. 1969 r.

TELEGRAM DO OJCA ŚWIĘTEGO Z OKAZJI ZAKOŃCZENIA
UROCZYSTOŚCI JUBILEUSZOWYCH 150-lecia DIECEZJI PODLASKIEJ

Beatissime Pater,

Festivitatem Jubilaei centesimi quinquagesimi anni ab erectione dioecesis Siedlcensis seu Podlachiensis in Sanctuario dioecetano Beatae Virginii dicato in Leśna Podlaska diebus 25 et 26 octobris anni 1969 absoluturus, una cum Episcopo Auxiliari, clero Dioecetano atque regulari nec non populo fideli pro honorificentissimis Sanctitatis Vestrae litteris de die 15 Maii anni currentis ad nostram celebritatem Jubilaei missis, pro paternis affectibus atque praeceptis in eis litteris, pro indulgentiis eadem ratione impertitis maximas gratias ago, meos affectus filialis addictionis, fidelitatis atque oboedientiae erga Personam Vicarii Christi profiteor, in orationibus meis pro Vestra Sanctitate non desinam et Benedictionem Apostolicam mihi, meo Episcopo Auxiliari, clero atque fideli populo humillime peto.

Addictissimus in Christo
Ioannes Mazur episc. Siedlc.

ODPOWIEDŹ STOLICY APOSTOLSKIEJ NA TELEGRAM
Z DNIA 22. X. 1969 R.

Vaticano 25. X. 1969.

Mons. Jan Mazur — Świerczewskiego 60 — Siedlce

Sacra sollemnia condite Dioecesis Siedlcensis iamiamque absoluturis Tibi auxiliari Episcopo utriusque clero populoque fideli Beatissimus Pater significatos humanitatis pietatisque sensus cum gaudio excipiens suam propensus Apostolicam dilargitur benedictionem qua omnis Siedlcensis dioeceseos in Dei gloriam atque utilitatem ecclesiae continenter efflorescat.

Cardinalis Villot †

PRYMAS POLSKI

TELEGRAM

Siedlce, dn. 10. V. 1969 r.

Jego Eminencja Ksiądz Kardynał Stefan Wyszyński
Prymas Polski

ulica Miodowa 17 Warszawa

Eminencjo, Najdostojniejszy Księżu Kardynale
Prymasie Polski

Rozpoczynając uroczystości Jubileuszowe 150-lecia Diecezji Podlaskiej w katedrze Siedleckiej przesyłamy wyrazy czci, miłości braterskiej oraz zapewnienia jedności w Panu, w imieniu własnym, Kapituły Katedralnej i Kolegiackiej, Duchowieństwa, Sióstr Zakonnych i wiernego Ludu Podlasia.

Biskup *Jan Mazur*
Biskup *Władysław Jędruszek*
Biskup *Wacław Skomorucha*

LIST KSIĘDZA PRYMASA POLSKI
Z OKAZJI 150-LECIA DIECEZJI PODLASKIEJ

Drogi Księżu Biskupie,
Ukochany Ludu Boży Podlasia,

Świętemu Kościołowi Podlasia, uroczystość obchodzącemu 150-lecie istnienia Diecezji Siedleckiej, „Łaska Pana Jezusa Chrystusa, miłość Boga i udzielenie się Ducha Świętego“.

Sto pięćdziesiąt lat historii Diecezji Podlaskiej to trzy równe okresy walk w obronie praw Kościoła i Ojczyzny.

Pierwsze pięćdziesięciolecie zaczyna się od wydania przez Papieża Piusa VII Bulli erekcyjnej Diecezji „Ex imposita Nobis“ z dnia 30 czerwca 1818 r. a kończy się ukazem carskim z dnia 22 maja 1867 r. kasującym i przyłączającym ją do Diecezji Lubelskiej. Gdy bowiem Kongres Wiedeński z 1815 roku po walkach napoleońskich na nowo ułożył stosunki polityczne Europy, Stolica Apostolska na terenie zaboru rosyjskiego utworzyła Metropolię Warszawską do której należała także nowo erygowana Diecezja Podlaska ze stolicą biskupią w Janowie. Pierwszym Biskupem jej był Feliks Lewiński, który w bardzo trudnych warunkach zaczął organizować nową Diecezję. Jego następca Biskup Jan Marcełi Gutkowski został pozbawiony przez rząd carski Diecezji i zmarł na wygnaniu. Taki sam los usunięcia z Diecezji spotkał trzeciego wybitnego Ordynariusza Beniamina Piotra Pawła Szymańskiego.

Drugie pięćdziesięciolecie — od skasowania Diecezji Podlaskiej do jej wznowienia w 1918 roku — było jeszcze smutniejsze. Jest to bowiem okres wyjątkowych udręk i krwawego prześladowania Kościoła przez wysłanników carskich, którzy usiłowali zniszczyć Unię za pośrednictwem środków administracyjnych, upolitycznionego prawosławia i bezwzględnej rutynizacji spolszczonych Rusinów Podlasia. Wtedy to tamtejsi kapłani, pozbawieni własnego Pasterza, byli w szczególny sposób uciskani. Car nie pozwolił budować kościołów, zakazał stawiania i odnawiania przydrożnych krzyżów, oraz nie zezwalał na urządzenie rekolekcji. Kazania można było głosić tylko w kościele. Przy spowiedzi osoby obce miały przedstawiać pisemne zezwolenia swych proboszczów. W księgach mszalnych musiało być umieszczone nazwisko ofiarodawcy. Kapłani mogli tylko poruszać się w obrębie swej parafii. Za niestosowanie się do tych przepisów surowo karano księży nawet zesłaniem na Sybir. Wówczas to na 180 kapłanów było w różny sposób ukaranych 166.

Trzecie pięćdziesięciolecie to okres międzywojenny, okupacja niemiecka i obecna rzeczywistość. Po ogłoszeniu niepodległości Polski przez Traktat Wersalski, Stolica Apostolska już w 1918 roku odłączyła Diecezję Podlaską od Lubelskiej a w 1924 roku przeniosła stolicę biskupią z Janowa do Siedlec. Pierwszy wówczas Biskup Henryk Przeździecki na nowo zorganizował Kurie Biskupią, Seminarium Duchowne i różne inne instytucje diecezjalne. Już w 1923 roku zwołał Synod Diecezjalny a w 1929 r.

zorganizował Diecezjalny Kongres Eucharystyczny. Jego następca Biskup Ignacy Swirski organizował duszpasterstwo po okupacji niemieckiej: przeprowadził na terenie swej diecezji ogólnopolski Program duszpasterski Wielkiej Nowenny Jasnogórskich Ślubów Narodu przed obchodami Tysiąclecia Chrztu Polski; urządził uroczystości koronacyjne obrazu Matki Boskiej w Leśnej Podlaskiej w 1963 r. zorganizował Jubileusz 400-lecia przyjęcia Uchwały Soboru Trydenckiego przez króla Zygmunta Augusta i Senat w 1964 r. w Parzewie, a już bardzo chory zakończył swój pontyfikat Uroczystościami Milenijnymi Diecezji Podlaskiej w Siedlcach.

Gdy zastanawiamy się nad męczeńskimi dziejami Diecezji Podlaskiej, szukamy źródeł z których ten prosty Lud Boży czerpał swą moc duchową do wytrwania w wierności Bogu, Kościołowi i Ojczyźnie: usiłujemy odnaleźć tajemnicę wyjątkowego współżycia na Podlasiu Polaków z Rusinami, oraz pytamy, co było przyczyną, że z Podlasia w najcięższych czasach wychodzili wielcy duchem i gorący sercem synowie Kościoła i Ojczyzny. Tam bowiem wychowali się wielcy Biskupi z Arcybpa Janem Pawłem Woroniczem, Metropolita, wybitni kapłani w historii Kościoła i Polski, ofiarni zakonnicy z O. Honoratem, założycielem wielu zgromadzeń bezhabituowych, sławni pisarze jak Henryk Sienkiewicz, Józef Kraszewski, Julian Niemcewicz, Adam Naruszewicz, Jadwiga Łuszczewska, oraz głośni filozofowie, jak Bronisław Trentowski i August Cieszkowski.

Wydaje się, że trzy są główne źródła tej siły duchowej Podlasia — Kościół Katolicki, kult Matki Boskiej i ofiarni kapłani.

Kościół na tej ziemi uczył miłości Boga ponad wszystko i miłości bliźniego jak siebie samego — starannie przechowywał skarby duchowe tysiącletniej kultury i tradycji polskiej — utrzymywał język polski w nabożeństwach i jednoczył sprawy boskie z ojczyznymi.

Podlasie następnie słynie z kultu Matki Boskiej. Tutaj mamy dziewięć słynnych sanktuariów maryjnych na czele z Kodniem i Leśną, gdzie wielką cześć odbiera „Pani Podlasia“. Ku czci Bogurodzicy wybudowano aż 62 świątynie, 277 ołtarzy i namalowano niezliczone ilości obrazów, a na 242 nabożeństwa odpustowe maryjne corocznie zbierają się setki tysięcy wiernych.

Wreszcie ofiarne duchowieństwo — to trzecie źródło żywotności religijnej Podlasia. Jest ono wpatrzone w przykład Św. Wiktora — Zwycięzcy Męczennika, którego relikwie sprowadzono z Rzymu już w pierwszych latach istnienia Diecezji, oraz w przykład swych Pasterzy-Biskupów, „którzy nie umierają w swych domach“, ale „cieszą się, że mogą cierpieć dla Imienia Jezusowego“. Tym właśnie kapłanom, znanym i nieznanym historii Podlasia, Kościół i Polska zawdzięcza hart ducha, religijność i polskość tej ziemi.

Razem z Wami, Ukochani Bracia, dziękuję Dobremu Bogu za piękne, bohaterskie dzieje Kościoła i Polski na Waszej ziemi Podlaskiej, które głośne są w świecie i zapewne dalej będą natchnieniem dla obecnych i przyszłych pokoleń tej Ziemi męczeńskiej.

Abyście nadal wytrwali w wierności Bogu, Krzyżowi, Kościołowi i Ojczyźnie oddaję Was pod opiekę Matki Boskiej Częstochowskiej, Królowej Polski i całym sercem błogosławię.

(—) † *Stefan Kard. Wyszyński*
Prymas Polski

Siedlce, 21. X. 1969 r.

TELEGRAM

Kardynał Stefan Wyszyński
Italia Pietro Cavallini 38 Roma

Kończąc nasze uroczystości Jubileuszu 150-lecia Diecezji w Leśnej Podlaskiej — dnia 26 października 1969 roku, wspominamy z wdzięcznością zaszczytny udział Waszej Eminencji w Centralnej Uroczystości w Kodniu, dajemy wyraz naszej wspólnotie uczuć religijnych, przyrzekamy pamięć w modlitwach u stóp Matki Boskiej Leśniańskiej oraz łączymy wyrazy najgłębszego szacunku i pozdrowienia w Chrystusie.

Biskupi

Jan Mazur
Wacław Skomorucha

Siedlce, 21. X. 1969 r.

Kardynał Karol Wojtyła
Italia Piazza Remuria 2a Roma

Kończąc nasze uroczystości Jubileuszu 150-lecia Diecezji w Leśnej Podlaskiej — dnia 26 października 1969 roku wspominamy z wdzięcznością zaszczytny udział Waszej Eminencji w Centralnej Uroczystości w Kodniu, dajemy wyraz naszej wspólnotie uczuć religijnych, przyrzekamy pamięć w modlitwach u stóp Matki Boskiej Leśniańskiej oraz łączymy wyrazy najgłębszego szacunku i pozdrowienia w Chrystusie

Biskupi

Jan Mazur
Wacław Skomorucha

TELEGRAM

Vaticano — 22. 10. 1969 707.

Ksiądz Bp Jan Mazur, Ksiądz Bp Wacław Skomorucha — Siedlce

Bóg zapłać za dowody braterskiej wspólnoty u stóp Matki Bożej Kondeńskiej i Leśniańskiej. Nadal polecając siebie życzę Diecezji Podlaskiej błogosławieństwa Bożego na dalsze lata — Kardynał Karol Wojtyła.

Rzym, dnia 22 października 1969 RP.

N. 3288/69/P.

ODPOWIEDŹ NA TELEGRAM Z DNIA 21. X. 1969 R.

Ekscelencje,
Drodzy Księża Biskupi,

Serdecznie dziękuję za modlitwy w intencji Kościoła Bożego w naszej Ojczyźnie i za dar naszych wspólnych uczuć religijnych, przekazanych mi telegramem z okazji zakończenia jubileuszowych uroczystości 150-lecia

Diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej dnia 26 października 1969 RP. u stóp Matki Boskiej Leśniańskiej.

Cieszę się bardzo, że Pani Kodeńska i Leśniańska szczególną otacza opieką Biskupów, Kapłanów i cały Lud Boży Diecezji Podlaskiej i wiele darów wyjednała u Ojca naszego Niebieskiego dla tej Męczeńskiej Ziemi.

Pobożnym modłom Ludu Podlasia nadal polecam Kościół Boży a szczególnie odbywający się w Rzymie Synod Biskupów, aby wiara, miłość i ufność do Oblubienicy Chrystusowej wzrastała w sercach wszystkich ludzi na kuli ziemskiej.

Przyrzekając wzajemne modły za Lud Boży Podlasia przy Grobach Apostołów i Męczenników Rzymskich, śię braterskie uczucia czci i oddania w Panu.

In caritate episcopali.

(—) † *Stefan Kardynał Wyszyński*

Jego Ekscelencja
Najprzewielebniejszy
Ks. Bp JAN MAZUR
Ordynariusz Diecezji Podlaskiej
Siedlce

Z ORDYNARIATU

52

PRZEMÓWIENIE PRZEZ RADIO WATYKAŃSKIE ORDYNARIUSZA
SIEDLECKIEGO NA TEMAT 150-LECIA DIECEZJI PODLASKIEJ,
Z OKAZJI POBYTU „AD LIMINA APOSTOLORUM“
DNIA 25 MARCA 1969 R.

Drodzy Radiosłuchacze!
Laudetur Iesus Christus.

30 lat już minęło, jak ostatni raz odwiedzał progi Apostolskie i modlił się w Bazylice Piotrowej ordynariusz Diecezji Siedleckiej Ksiądz Biskup Henryk Przeździecki. Było to w 1938 r., tuż przed jego śmiercią, która nastąpiła 9. V. 1939 r.

Od tamtej pory, jakoś dziwnie nie składało się biskupowi Podlaskiemu. To względy niezależne od niego, to brak sił i zdrowia przeszkadzały w spełnieniu tego, przez prawo kościelne nakazanego obowiązku. Dopiero obecnie, dzięki zrzadzeniom Opatrzności, biskup Siedlecki odwiedza progi Apostolskie, składa sprawozdanie z życia Diecezji, jakżeż bardzo szeroki czas obejmujące i modlił się przy Grobach Świętych Apostołów.

Czcigodni Radiosłuchacze — pozwólcie przy tej okazji przedstawić sobie Diecezję Podlaską. Dla Diecezjan Siedleckich będzie to krótkie przypomnienie, a dla wszystkich innych okazja zdobycia nowych wiadomości.

Diecezja Polaska czyli Janowska została utworzona przez Papieża Piusa VII bullą „Ex imposita Nobis“ z dnia 30. VI. 1818 r. z części diecezji Lubelskiej i części dawnej Łuckiej. Na stolicę biskupią został wyznaczony Janów Podlaski — dawna rezydencja biskupów Łuckich. Diecezja nasza przeżyła na przestrzeni stosunkowo niedługiej, bo 150-letniej historii, okresy bardzo różnorodne, często wprost dramatyczne. O trudnościach niechaj świadczy między innymi poczet biskupów rezydencjalnych, których było na przestrzeni 150 lat tylko 5, a to nie dlatego, że byli „długo-

włeczni“ na stolicy biskupiej, ale z tego powodu, iż diecezją przez długie okresy zarządzili administratorzy zastępczy — Wikariusze Generalni czy Wikariusze Kapitulni. W 1867 r. ukazem carskim z dnia 22. V. została nawet skasowana i przyłączona na długie 50 lat do Diecezji Lubelskiej. Początkowo ostatni ordynariusz z pierwszego okresu — Biskup Beniamin Szymański, pismem z dnia 22. IX. 1876 r. przekazuje diecezję Podlaską niejako w opiekę i zarząd Wikariuszowi Kapitulnemu Diecezji Lubelskiej, a dopiero Papież Leon XIII mianując biskupem Lubelskim Ks. Franciszka Jaczewskiego, kanonicznie łączy obie diecezje unią w osobie ordynariusza Lubelskiego.

Papież Benedykt XV dnia 24. IX. 1918 r. przywraca diecezji Podlaskiej byt samodzielny i mianuje Biskupem Ks. Henryka Przeździeckiego. Biskup Przeździecki odbywa ingres jeszcze do Janowa Podlaskiego — Stolicy Diecezji. Dopiero Papież Pius XI bullą „Pro recto et utiti“ z dnia 25. I. 1924 r. przenosi stolicę biskupa Podlaskiego do Siedlec, a gdy w następnym roku nadaje nowe granice terytorialne diecezjom w Polsce, diecezję Podlaską nazwie Siedlecką czyli Podlaską.

Tak oto w ogromnym skrócie przedstawiają się początkowe dzieje diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej.

Okres II, a mianowicie 50-lecie po skasowaniu, było szczególnie trudne i bolesne. Był to czas prześladowania unitów przez rząd carski, tak na terenie ziemi Chełmskiej, jak też i Podlasia. Z tego jednak okresu wyrosła największa chluba Diecezji, a mianowicie Męczennicy Podlascy. Oni to pragnąc dochować wierności Stolicy Apostolskiej i wytrwać w jedności z Kościołem Katolickim, nie tylko zniesli prześladowania, na wspomnienie których wzdyga się dusza współczesnego człowieka, nie tylko poszli na zsyłkę, ale nawet przelali krew i położyli swoje życie.

Tak było np. w Drelowie, a przede wszystkim w Pratulinie. Diecezja już wystąpiła do Stolicy Apostolskiej o beatyfikację i kanonizację tych bohaterskich świadków jedności Kościoła. Proces beatyfikacyjny jest w stadium wydawania drukiem aktów procesu. Jeśli będzie Wolą Bożą, to w niedalekiej przyszłości uczymy wyniesionych na ołtarze synów ziemi Podlaskiej i jej chlubę. W naszych modlitwach prosimy Ojca Niebieskiego, by tę chwilę, w Swej Dobroci, przyspieszył.

Rok bieżący stanowi dla Diecezji szczególnie ważny moment — nie tylko z racji pobytu Ordynariusza z wizytą urzędową u widzialnej Głowy Kościoła Chrystusowego, ale bardziej jeszcze z okazji uroczystości jubileuszowych 150-lecia istnienia Diecezji. Wprawdzie w ubiegłym roku minęło 150-lat od decyzji utworzenia, to jednak w tym upływa tyleż od chwili objęcia rządów przez pierwszego Biskupa Podlaskiego Feliksa Łukasza Lewińskiego, przedtem sufragana Włocławskiego, który rządził Diecezją tylko lat 6.

Celem naszych uroczystości, do których Diecezjanie już się przygotowują, jest podziękowanie Opatrzności Bożej, która mimo przeróżnych trudności, Diecezję Podlaską wyprowadziła na pewne szlaki pracy i modlitwy, zgodnie ze słowami Psalmisty: Przeprowadziłeś nas Panie przez ogień i wodę, ale dałeś nam wytchnienie. Pragniemy rozważyć dzieła Boże dokonane na ziemi naszej, chcemy im się przyjrzeć i za wszystko Jedynemu w Trójcy, żywemu Bogu — uroczystym hymnem: Ciebie Boga wysławiamy — podziękować. A jednocześnie pragniemy ożywić w naszych sercach przyłgnięcie do Boga i Jego Prawdy, umocnić nadzieję wytrwania do końca przy Jego Kościele, rozpalic miłość, która realizować się będzie w zachowaniu Jego przykazań na codzień przez wszystkie dzieci Boże, wędrujące do nieba przez ziemię Podlaską.

Planujemy obchód Jubileuszu na trzech poziomach: diecezjalnym, regionalnym i parafialnym. Uroczyste rozpoczęcie odbędzie się w początkach maja w Katedrze Siedleckiej, zakończone jesienią w październiku — w Diecezjalnym Sanktuarium Maryjnym w Leśnej Podlaskiej. Centralne uroczystości odbędą się w czerwcu. Uroczystości regionalne zgromadzą wiernych danej części Diecezji przy czczonych i słynących łaskami obrazach Matki Jezusowej. Z Nią razem chcemy Panu Bogu dziękować, pod Jej opieką iść w dalszą przyszłość Diecezji. A wreszcie, by dać możliwość całemu Ludowi Bożemu Podlasia przeżywać uczucie wdzięczności i wysławiać uroczyste „Ciebie Boga wysławiamy“. Jubileusz będzie obchodzony we wszystkich parafiach, w czasie dla nich dogodnym.

Jubileuszem naszym, naszą radością i wdzięcznością zainteresować pragniemy Ojca Świętego Pawła VI, prosząc Go o błogosławieństwo dla naszych obchodów i o łaski płynące z tego błogosławieństwa, a mianowicie — odpust zupełny dla uczestników uroczystości. Do dziękowania z nami zapraszamy cały Dostojny Episkopat Polski z J. Em. Ks. Kardynałem Stefanem Wyszyńskim, Prymasem Polski, na czele. Zapraszamy i Was, Czcigodni Słuchacze, prosząc, abyście choćby przez jedno: Chwała Ojcu i Synowi i Duchowi Świętemu, podziękować chcieli Bogu za wszystko, czego w Swoim Miłosierdziu dokonał na Ziemi Podlaskiej.

Na tym kończę tych kilka zdań o Diecezji Siedleckiej.

Pragnę tylko skorzystać jeszcze z okazji zbliżających się Świąt Zmartwychwstania naszego Zbawiciela i złożyć serdeczne życzenia — Wesołego Alleluja, obfitującego w łaski Boże — przede wszystkim Księdzu Prymasowi i całemu Episkopatowi Polskiemu w Kraju i poza granicami z całym duchowieństwem. Wszystkim Rodakom w Ojczyźnie i rozsianym po całym świecie. Pragnę wreszcie pozdrowić i złożyć najlepsze życzenia całej mojej ukochanej Diecezji Podlaskiej — Wiernym — rodzicom, dzieciom, młodzieży, Siostrzom Zakonnym i Duchowieństwu z Księdzem Biskupem Wacławem na czele.

53

BISKUP SIEDLECKI CZYLI PODLASKI

KOMUNIKAT POWIADAMIAJĄCY O INAUGURACJI UROCZYSTOŚCI JUBILEUSZOWYCH 150-lecia DIECEZJI PODLASKIEJ

Do Umilowanych w Chrystusie Kapłanów
i Drogiego Ludu Bożego Podlasia!

Wprawdzie w ubiegłym roku minęło 150 lat od chwili, gdy Papież Pius VII bullą „Ex imposita Nobis“ 30 czerwca 1818 r. utworzył Diecezję Podlaską, to jednak śmierć śp. Biskupa Ignacego Świrskiego, Ordynariusza Siedleckiego, oraz okres oczekiwania na nominację nowego ordynariusza, nie sprzyjały uczczeniu tej znamiennej Rocznicy. Dopiero w roku obecnym, w którym upływa 150 lat od chwili objęcia rządów w Diecezji przez I Ordynariusza Biskupa Feliksa Łukasza Lewińskiego, będziemy uroczyście obchodzić Jubileusz 150-letniej historii Diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej.

Celem tych uroczystości jest podziękowanie Panu Bogu w Trójcy Św. Jedynemu za wszelkie łaski w tym okresie otrzymane, oraz dokonanie rachunku sumienia, jak się przedstawia nasze życie chrześcijańskie w chwili obecnej i powzięcie odpowiednich postanowień na przyszłość.

Dnia 10 maja br. o godz. 17, w Kościele Katedralnym w Siedlcach, uroczystą Mszą św. i sesją naukową rozpoczynamy szereg obchodów, które na poziomie diecezjalnym, regionalnym, a nawet parafialnym, upamiętnią tę doniosłą chwilę i wyproszą łaski Boże na dalsze lata.

Serdecznie proszę, aby cała Diecezja i wszyscy Wierni przeżywali z nami tę chwilę. Zapraszamy tedy obie Prześwietne Kapituły — Katedralną i Kolegiacką, Księży Dziekanów, Kapłanów delegowanych z każdego dekanatu, Przełożonych Zakonów Męskich i Żeńskich pracujących na terenie Diecezji oraz przedstawicieli wiernych z każdej parafii (ok. 5), z parafii blisko Siedlec — na sobotę, z parafii dalej położonych — na niedzielę. Program uroczystości załączam.

Aby ułatwić wszystkim Diecezjanom zjednoczenie z uroczystościami w Siedlcach, zarządzam, aby we wszystkich kościołach parafialnych, filialnych i kaplicach na terenie naszej Diecezji, w każdej Mszy św. z ludem odmówiono lub odśpiewano „Oratio Fidelium“, a po sumie jeszcze coram Sanctissimo exposito suplikacje „Święty Boże“ i na zakończenie „Boże, coś Polskę“.

Jak bardzo życzliwie ocenia nasz Jubileusz Ojciec Św. Paweł VI, niech świadczy fakt, że pozwolił On Biskupowi Siedleckiemu udzielić Błogosławieństwa Apostolskiego z odpustem zupełnym wszystkim uczestnikom rozpoczęcia jubileuszu (w niedzielę — 11 maja br. w Siedlcach), podczas uroczystości centralnych w Kodniu, oraz na zakończenie w Leśnej Podlaskiej. Ponadto w każdej parafii, obchodzącej u siebie Jubileusz 150-lecia Diecezji, uczestnicy będą mogli pod zwykłymi warunkami (spowiedź, Komunia św., modlitwa Ojciec nasz i Zdrowaś Maryjo w intencji Ojca św.) zyskać odpust zupełny.

W Imię Boże tedy — rozpoczynamy na terenie naszej Diecezji pełen wdzięczności Jubileusz 150-lecia.

Dan w Siedlcach dn. 23. IV. 1969 r.

† Jan Mazur bp

Zarządzenie: Komunikat powyższy należy odczytać z ambon we wszystkich kościołach i kaplicach, w czasie wszystkich Mszy św., w niedzielę 4 maja br.

Wikariusz Generalny
W. Skomorucha bp

54

PROGRAM OBCHODU JUBILEUSZU 150-lecia DIECEZJI SIEDLECKIEJ CZYLI PODLASKIEJ

Sobota: — 10. V. 1969 r.

Inauguracja Jubileuszu 150-lecia Diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej w Katedrze w Siedlcach.

Godz. 16,30 — Ingres Księży Biskupów do Katedry.

1. Powitanie liturgiczne Księży Biskupów przez Kapitułę Katedralną.
2. Ecce sacerdos magnus — chór katedralny.
3. Adoracja Najśw. Sakramentu.
4. Wręczenie przez dzieci kwiatów Księżom Biskupom w prezbiterium.

5. Msza św. Pontyfikalna — formularz 3 maja. Celebruje J. E. Ks. Biskup Władysław Jędruszuk — Administrator Apostolski z Drohiczyzna n/B.
 6. Kazanie wygłosi J. E. Ks. Biskup Sufragan Wacław Skomorucha.
 7. Gaude Mater Polonia — J. Klonowski — chór katedralny.
 8. *Sesja naukowa.*
Otwarcie sesji przez J. E. Ks. Biskupa Ordynariusza Dr Jana Mazura.
 9. Laetatus sum — G. G. Gorczycki — chór katedralny.
 10. Referat pt. „Cerkiew unicka na Podlasiu jedną z przyczyn kasaty Diecezji Janowskiej“ — Ks. Dr Tadeusz Fręchowicz.
 11. Alleluja — Handel — chór katedralny.
 12. Referat pt. „Unia na Podlasiu“ Ks. Mgr Franciszek Dudka.
 13. Sanctus — J. S. Bach — chór katedralny.
 14. Zamknięcie sesji naukowej.
 15. Nabożeństwo majowe.
 16. Apel Jasnogórski.
- Godz. 21,30 17. Adoracja Najśw. Sakramentu przez wiernych.
18. Adoracja Najśw. Sakramentu przez alumnów i duchowieństwo.

Niedziela: — 11. V. 1969 r.

- Godz. 24,00 — 1. Koncelebra — Celebrans główny J. E. Ks. Biskup Sufragan Wacław Skomorucha. Koncelebransi — Przedstawiciele Duchowieństwa Diecezjalnego i Zakonnego.
2. Kazanie wygłosi Ks. Kanonik Mgr Jan Włodarczyk.
- Godz. 6,00 — 3. Godzinki.
- Godz. 6,30 — 4. Msza św. z homilią.
- Godz. 8,00 — 5. Msza św. dla młodzieży.
6. Kazanie wygłosi J. E. Ks. Biskup Ordynariusz Dr Jan Mazur.
- Godz. 9,00 — 7. Msza św. dla dzieci szkół podstawowych.
Celebruje J. E. Ks. Biskup Jędruszuk.
- Godz. 10,30 — 8. Ingres Księża Biskupów do Katedry.
9. Powitanie Księża Biskupów przez Kapitułę Katedralną.
10. Tu es Petrus — chór katedralny.
11. Adoracja Najśw. Sakramentu.
12. Powitanie Księża Biskupów w prezbiterium przez dzieci, młodzież i starsze społeczeństwo.
13. Msza św. Pontyfikalna.
Wotywa o Św. Trójcy. Celebruje J. E. Ks. Biskup Ordynariusz Dr Jan Mazur.
Kazanie wygłosi J. E. Ks. Biskup W. Jędruszuk.
14. Po Mszy świętej Błogosławieństwo Apostolskie z odpustem zupełnym.
15. Ciebie Boga wysławiamy.
16. Matko Niebieskiego Pana — A. Remański — chór katedralny.
17. Odprowadzenie Księża Biskupów do domu Biskupiego.

Uwaga: Dnia 10. V. 1969 r. w Katedrze — od godz. 21,30 do zakończenia nabożeństwa i dnia 11. V. 1969 r. — od godz. 6,00 do 12,00 księża będą spowiadali. Zachęcamy wiernych do sakramentu Pokuty i Komunii Świętej.

Komitet

LIST PASTERSKI BISKUPA SIEDLECKIEGO
Z OKAZJI CENTRALNYCH UROCZYSTOŚCI JUBILEUSZU 150-LECIA
ISTNIENIA DIECEZJI SIEDLECKIEJ CZYLI PODLASKIEJ

Umiłowani Bracia w Kapłaństwie,
Drogie Siostry Zakonne,
Ukochani Bracia i Siostry w Chrystusie,
Drogi, Wierny Ludu Podlasia!

Dnia 10 i 11 maja br. odbyło się w Katedrze Siedleckiej otwarcie Jubileuszu 150-lecia istnienia naszej Diecezji Podlaskiej. Uroczyste nabożeństwo i sesja naukowa miały na celu rozpoczęcie szeregu uroczystości tak diecezjalnych jak i parafialnych, podczas których będziemy rozważać dowody Bożej dobroci i opieki w dziejach naszej diecezji oraz składać hołd wdzięczności Bogu w Trójcy Świętej Jedynemu za 150 lat naszej diecezjalnej historii.

Wprawdzie już na wiele wieków przedtem głoszona była Ewangelia Chrystusowa na ziemi naszej, od dawna już szafowano Sakramenty Święte, ale wtedy społeczność nasza należała do różnych diecezji: Krakowskiej, Poznańskiej, Chełmskiej, Lubelskiej, czy w dużej mierze Łuckiej. Dopiero tragiczny okres dziejów Polski, a ściśle mówiąc rok 1818 — daje początek Diecezji Janowskiej czyli Podlaskiej. Wtedy to Papież Pius VII pragnąc zaradzić religijnym potrzebom dzieci Narodu Polskiego, tworzy nową administrację kościelną na ziemiach polskich, podzielonych między zaborców. W ten sposób powstaje szereg nowych diecezji, a między innymi i diecezja nasza.

Aby wiedzieć, jakie znaczenie ma fakt utworzenia diecezji, czym jest diecezja, jaką spełnia funkcję w Mistycznym Ciele Chrystusa, posłuchajmy co mówi na ten temat Sobór Watykański II w Konstytucji o Kościele: „Ten Kościół Chrystusowy jest prawdziwie obecny we wszystkich prawowitych miejscowych zrzeszeniach wiernych, które trwając przy swoich Pasterzach same również nazywane są Kościołami w Nowym Testamencie. Są one bowiem na swoim miejscu nowym Ludem powołanym przez Boga w Duchu Świętym i w pełniłości wielkiej (por. I Tes 1, 5). W nich głoszenie Ewangelii Chrystusowej zgromadza wiernych i w nich sprawowana jest Tajemnica Wieczery Pańskiej, „aby przez Ciało i Krew Pana zespinali się z sobą ściśle wszyscy bracia wspólnoty“. W każdej wspólnotcie Ołtarza, przy świętej służbie biskupa, ofiaruje się symbol owej miłości i „jedności Ciała Mistycznego, bez którego nie może być zbawienia“. W tych wspólnotach, choć nieraz są one szczupłe i ubogie, albo żyją w rozproszeniu, obecny jest Chrystus, którego mocą zgromadza się jeden święty katolicki i apostołski Kościół! (Konst. o Kość. 26). A zatem przez diecezję uobecnia się jeden święty, powszechny i apostołski Kościół ze wszystkimi swoimi dobrami.

W czasie nabożeństw majowych mieliście, Najmilsi, okazję poznać, chociaż w ogromnym skrócie, dzieje tej naszej Diecezji, jej biskupów Ordynariuszów i Sufraganów, pracę kapłanów tak diecezjalnych jak i zakonnych, błogosławioną działalność siostr zakonnych tu przebywających, bohaterską postawę wiernych obu obrządków: grecko-katolickiego i łacińskiego; niektóre instytucje diecezjalne oraz rozmaite przejawy życia religijnego.

Toteż w tym liście nie mam zamiaru przedstawiać dziejów naszej 150-letniej, „górnjej i chmurnej“ lecz chlubnej historii, pragnę tylko, przy-

wołując na pamięć sobie i Wam, Drodzy Diecezjanie, pewne momenty z życia Diecezji, zachęcić do postawy pełnej wdzięczności wobec Boga, którego dobroć i Opatrzność prowadziła naszą Diecezję przez półtora wieku wśród przeróżnych okoliczności. I dziś Bóg nam pozwala cieszyć się nie tylko bohaterką przeszłością, ale również tym, że stanowimy jedną rodzinę diecezjalną. Razem żyjemy, uszlachetniamy się i uświęcamy, razem składamy Bogu chwałę i wędrujemy ku szczęśliwej wieczności.

Już u początków towarzyszy naszej Diecezji hojne błogostawieństwo Boże. Przecież powstaje ona w momencie bardzo trudnym dla całego Narodu. Powstaje nie mając ani katedry, ani Seminarium Duchownego, ani innych koniecznych instytucji, a jednak zaczyna się szybko rozwijać i jako Diecezja daje się poznać poprzez charakterystyczną pobożność wiernych, pełną odwagi i żarliwości, a szczególnie przez gorącą życzliwość wobec unitów, którym spieszy z ochotą, ofiarną pomocą. Pomoc ta sięgała tak daleko, że wrogowie Narodu i Kościoła uważali za konieczne w roku 1867 skasować Diecezję Podlaską, aby mieć pole otwarte do rozprawy z unitami.

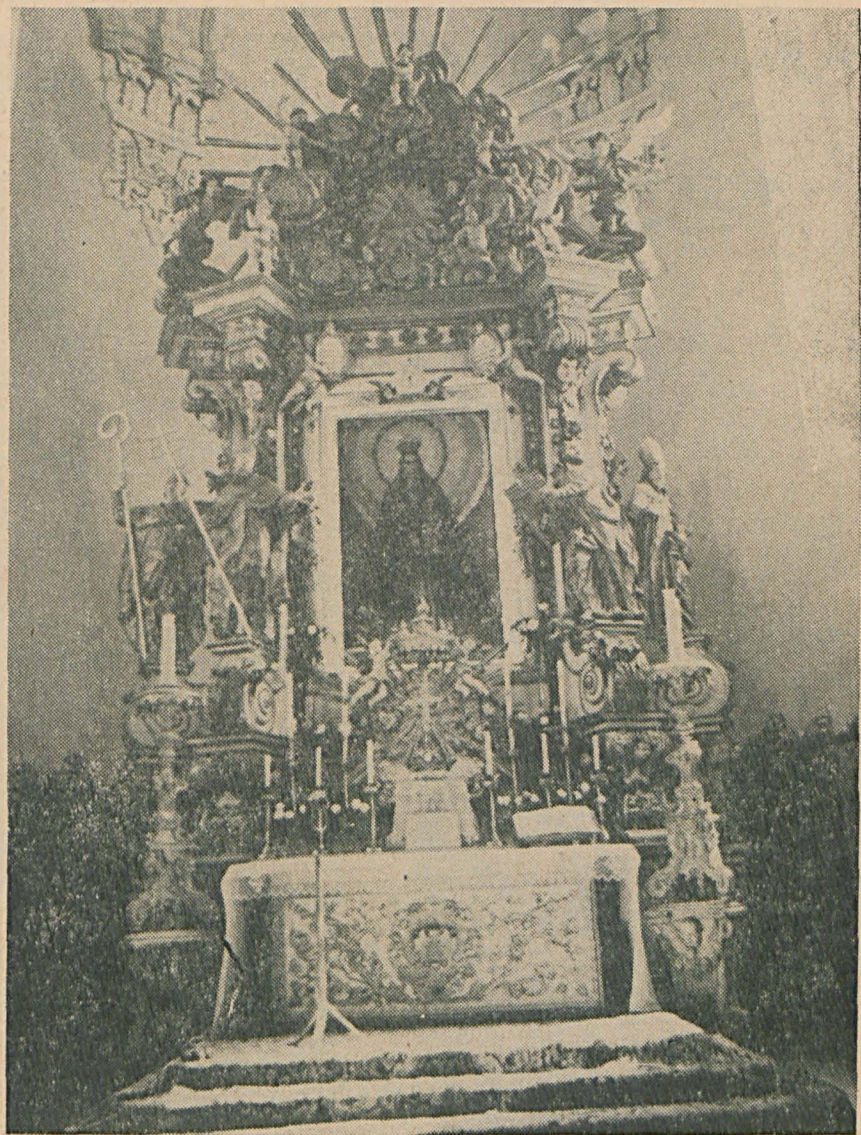
Ozdobą ziemi podlaskiej i naszej Diecezji są i pozostaną na zawsze bracia uniti, którzy swoją wierność dla Boga i Kościoła okupili wszelkimi udrami i przypieczętowali krwią męczeńską.

Diecezja w szczytowym okresie prześladowań pozbawiona Biskupa, oddana w administrację Pasterzom lubelskim, nie traci religijnej żywotności. Dzięki ofiarnej postawie kapłanów, dzięki rodzinom, wiernym swoim katolickim zadaniom i obowiązkom, na przestrzeni długich i ciężkich lat 50 potrafi skutecznie strzec wartości religijnych i ducha narodowego.

Wreszcie Bóg Wszechmogący, Ojciec Narodów i Władca wieków, przywrócił naszej Diecezji samodzielność egzystencjalną w 1918 roku. Pierwszym ordynariuszem został — jak wiemy — biskup Henryk Przeździecki. On to był narzędziem opatrzniościowym w dźwiganiu Diecezji Podlaskiej ku dalszym wyżynom życia chrześcijańskiego. Dzięki jego wysiłkom i zabiegom powstały na nowo wszystkie potrzebne do istnienia i działania instytucje diecezjalne.

Ostatnia zawierucha wojenna przyniosła diecezjanom ogromne udrami i przeróżne doświadczenia, z których jednak wyprowadził nas Bóg. Znowu dał Pasterza, w osobie Biskupa Ignacego Świrskiego, który swoją dobrocią i miłosierdziem względem potrzebujących był Bożym narzędziem w gojeniu ran zadawanych w czasie okupacji. Ojciec Niebieski pozwolił nam przeżyć Nawiedzenie Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej, która od wieków rozdaje hojnie łaski Ludowi naszemu w całej Ojczyźnie i która króluje na Podlasiu w tyłu Sanktuariach, a przede wszystkim w Kodniu i Leśnej Podlaskiej. Tej to Matce Jezusa i Kościoła oddaliśmy się na własność za Kościół w Polsce i w świecie współczesnym. — Przeżyliśmy święte Tysiąclecie Chrztu Polski obchodzone i w naszej Diecezji. Dzisiaj zaś, święcąc radosny Jubileusz 150-lecia, mamy wiele powodów do wdzięczności Bogu i Królowej Polski. Wprawdzie nie brak nam i trudności oraz potrzeb: ufamy jednak, że Bóg Wszechmocny usunie i te trudności z naszej drogi.

Te oto — przykładowo wymienione — łaski i zdarzenia budzą w naszym sercu potrzebę wdzięczności i pragnienie dziękczynienia. Dajemy temu wyraz już teraz. Będziemy dawać na przyszłość, a szczególnie w tym roku. Były i będą następujące uroczystości diecezjalne: otwarcie Jubileuszu 10 i 11 maja; centralne uroczystości w Kodniu — 22 czerwca br. z udziałem J. Em. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Polski, J. Em. Ks. Kardynała Karola Wojtyły Metropolity Krakowskiego

i wielu Księży Biskupów, którym tylko zajęcia pozwolą: i zakończenie w święto Chrystusa Króla w październiku.

Odbędą się również uroczystości rejonowe w niektórych naszych Sanktuariach diecezjalnych. A wreszcie, każdą parafię proszę o włączenie się w ten chór podziękowań i wdzięczności, jaki wzniesie się z Ziemi Podlaskiej ku Bogu żywemu.

Serdecznie zapraszam Was, Kochani Bracia i Siostry, oraz Ciebie, Droga Młodzieży na Centralne Uroczystości do Kodnia, na niedzielę — 22. VI. br. Tutaj, pod przewodnictwem J. Em. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Polski zgromadzi się — w miarę możliwości cała Diecezja — będziemy wspólnie z naszymi Dostojnymi Gośćmi wystawiać dobre Boga i składać Mu głęboką podziękę. Wybraliśmy to miejsce jako najbardziej stosowne, z racji religijnych. Tutaj bowiem od setek lat dążyły pielgrzymki naszych praojców, aby wypraszać sobie i innym potrzebne łaski. Dlatego tutaj staniemy dzisiaj i my — aby za nie, a także za nich dziękować. Duchem z nami będzie Ojciec Święty Paweł VI, który raduje się z naszego Jubileuszu i w dowód swojej życzliwości pozwolił udzielić Błogosławieństwa Apostolskiego z odpustem zupełnym wszystkim uczestnikom uroczystości w Kodniu.

A wreszcie uważam za konieczne zwrócenie naszej uwagi na najpełniejszy sposób dziękczynienia, a mianowicie: na odpowiednie wykorzystanie łask udzielonych i tych, które wyprosi nam ten Jubileusz. Albowiem dziękczynienie jest najpiękniejszą i najbardziej skuteczną prośbą o dalsze błogosławieństwo i o dalsze łaski. Ono będzie przecież dominującą nutą naszego Jubileuszu.

Chodzi też o nasze dalsze zamiary o zobowiązania wobec Boga i Kościoła. Wpływają one z naszej świetlanej, aczkolwiek trudnej przeszłości, a także z chwili współczesnej. Jesteśmy w dobie posoborowej. Mamy realizować wskazania i uchwały Soboru w naszej dzisiejszej rzeczywistości. Mamy strzec depozytu wiary, ale również i poziomu moralności chrześcijańskiej. Obok przyrzeczenia wierności Bogu i Kościołowi, Krzyżowi i Ewangelii musimy zobowiązać się do zachowania wymagań życia chrześcijańskiego i etyki ewangelicznej. W obecnych warunkach musimy ustrzec nasze postępowanie od niewiary, nienawiści, nieczystości i nietrzeźwości. Wymaga to bardzo poważnego spojrzenia na życie i na zadania chrześcijanina, oraz mocnej, ofiarnej decyzji. Chrystus Pan napewno pomoże i pobłogosławi.

Kochani Rodzice naszej Diecezji! Od Was Chrystus i Jego Kościół oczekuje, że własnym przykładem i ofiarnym trudem życia chrześcijańskiego religijnie wychowacie dzieci, przekazując drogocenny skarb wiary i moralności chrześcijańskiej w następne pokolenie.

Młodzieży Podlaska! W twoim ręku już niedługo spocznie odpowiedzialność za losy wiary i Kościoła na ziemi podlaskiej — pamiętaj, że potrzeba nie tylko przyznać się do Chrystusa, ale żyć według Jego wskazań w czystości obyczajów i trzeźwości.

Kochane dzieci szkolne! Nie tylko uczcie się o Panu Jezusie i o Jego Ewangelii ale starajcie się żyć po bożemu na każdy dzień.

Braci w Kapłaństwie serdecznie proszę, aby wpatrzeni w świetlane przykłady poprzednich pokoleń kapłanów, starali się jeszcze gorliwiej o chwałę Bożą i zbawienie dusz w naszej Podlaskiej Diecezji.

Ufam, że Ojciec Niebieski, który dotąd prowadził naszą Diecezję, będzie dla niej nadal niewymownie hojny i w Imię Jego oraz Syna i Ducha Świętego z serca Wam błogosławię.

Dan w Siedlcach, w uroczystość Bożego Ciała 1969 r.

(—) † Jan Mazur bp

Zarządzenie: Powyższy List J. E. Najdostojniejszego Arcypasterza, poprzedzony odczytaniem Listu J. Em. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Metropolity Gnieźnieńsko-Warszawskiego, Prymasa Polski — należy odczytać z ambony w całej Diecezji podczas wszystkich Mszy świętych w dniu 15 czerwca 1969 r.

† *Wacław Skomorucha bp*
Wikariusz Generalny

56

ORATIO FIDELIUM NA UROCZYSTOŚCI 150-LECIA DIECEZJI PODLASKIEJ

Celebrans: Do Boga, który w nadmiarze swej miłości zaprasza nas do przyjaźni z sobą, przez Chrystusa, który ukazał nam w Bogu Ojca, zjednoczeni w Duchu Świętym, ożywiemi radością i wdzięcznością za otrzymane łaski i opiekę w ciągu 150-lecia istnienia naszej Diecezji zanosimy prośby i błagania:

Kantor: 1. Za święty Kościół Chrystusowy, aby we wszystkich swoich synach i córkach trwał w wiernej przyjaźni z Bogiem.

Wierni: Ciebie prosimy, wysłuchaj nas Panie.

2. Za Ojca świętego, biskupów i kapłanów, aby przez swoją ofiarną posługę w Kościele Bożym przyczyniali się do spotkania wszystkich ludzi w domu Ojca.

3. Za wszystkich ludzi szczerze szukających Boga, aby poznali, że Bóg również ich poszukuje i czeka na nich w jednym, świętym i powszechnym Kościele Chrystusowym.

4. Aby cała nasza rodzina diecezjalna wraz z kapłanami, zakonnikami i siostrami zakonnymi pod przewodem swoich Biskupów nadal dochowywała wierności Bogu, Krzyżowi i Ewangelii.

5. Aby wszyscy zmarli, którzy w Panu położyli nadzieję, za wstawieniem Matki Bożej i Patronów naszych św. Szymona i Tadeusza osiągnęli jak najrychlej uszczęśliwiające widzenie Boga.

6. Módlmy się za nas tu zgromadzonych, abyśmy na codzien żyjąc według Ewangelii świadczyli wobec bliźnich o Chrystusie, naszym Zbawicielu.

Celebrans: Boże, którego miłosierdzie jest bez miary, a skarb dobroci niewyczerpany, dzięki czynimy Twojemu ojcowskiemu majestatowi za udzielone nam dary, nieustannie błagając Twoją dobroć, abyś nie opuszczał i przygotował do wiecznej nagrody wiernych, których modlitwy wysłuchałeś. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

57

AKT ODDANIA DIECEZJI PODLASKIEJ MATCE KOŚCIOŁA Z OKAZJI JUBILEUSZU 150-LECIA

Najświętsza Dziewico, Matko Boża, Matko Kościoła, Królowo Polski i naszego Podlasia — od wieków wstawiona przez naszych ojców w tylu sanktuariach na ziemi Podlaskiej, gdzie nie ma domu bez Twojego Czcigodnego Wizerunku! W uroczystej chwili, gdy w obecności Najdostojniejszych Gości obchodzimy Jubileusz 150-lecia istnienia naszej Diecezji, aby Bogu Żywemu w Trójcy świętej Jedynemu, podziękować za otrzy-

mane w tym czasie łaski, wyznajemy, że Ty byłaś Pośredniczką tych łask. Do Ciebie, Matko, uciekały się poprzednie pokolenia żyjące na tej ziemi. Ty byłaś dla nich Pomocą niezawodną i Wszechmocą błagającą. Ty byłaś Pocieszycielką w rozmaitych udrękach i cierpieniach; niedościgłym Wzorem wierności Boskim zamiarom i Boskim przykazaniom.

Dziś, stojąc w obliczu Boga i przed Twoim słynącym łaskami Wizerunkiem — dokonując obrachunku z przeszłością i teraźniejszością — widzimy, jak wiele zostaje jeszcze do wykonania. Czujemy się zagrożeni własną słabością, niezrozumieniem zadań chrześcijanina na codzień, atakami mocy piekielnych. A słabnącym w wierze grozi brak wzajemnej miłości, zepsucie obyczajów oraz plaga alkoholizmu. Jakżeż daleko nam jeszcze do takiej postawy życiowej, aby nasze postępowanie na codzień odślaniało braciom, nawet niewierzącym, oblicze Chrystusa.

Ale Ty jesteś dla nas nadal Pomocą, daną Narodowi całemu, daną częścią Narodu żyjącej na Ziemi Podlaskiej. Do Ciebie tedy uciekamy się. Ciebie prosimy o pomoc i ratunek. W Twoich rękach pragniemy ubezpieczyć przyszłość tej naszej męczeńskiej Diecezji.

Dlatego w obliczu Boga Wszechmogącego i Wszechobecnego, wszystkich Świętych — w obecności naszych Braci w Biskupstwie oraz innych Dostojnych Świadców oddajemy się Tobie jako całkowita własność Twoja, na całkowitą od Ciebie zależność, w niewolę miłości. Włączamy się świadomie i dobrowolnie w Milenijny Akt Oddania w macierzyńską niewolę miłości za Kościół w świecie, w naszej Ojczyźnie, a zwłaszcza na Ziemi Podlaskiej.

Oddajemy się my Biskupi, aby bardziej stać się narzędziem Ducha Św. w rządzeniu Kościołem Bożym i służeniu Ludowi Bożemu we wszystkim, co się do Boga i zbawienia dusz odnosi.

Oddajemy się z całym stanem kapłańskim, abyśmy będąc uczestnikami wiecznego Kapłaństwa, Jedynego Arcykapłana Jezusa, a jednocześnie Twoją własnością, stanowili prawdziwie Bożą rodzinę i na codzień wytrwale uczyli się poświęcać wszystko na chwałę Bożą, zbawieniu dusz, szerzeniu Królestwa prawdy, pokoju i łaski.

Oddajemy się z Rodzicami całej naszej społeczności Diecezjalnej, bo ufamy, że ci Rodzice, jako Twoja własność, zapragną trudzić się nad religijnym wychowaniem dzieci i młodzieży. Zechcą spełniać wobec swoich najbliższych zaszczytną funkcję Apostołów Chrystusowych. Przykładem własnym i serdeczną troską będą zabiegać o to, aby serca ich dzieci stały się świątynią i przybytkiem Twego Syna. Tylko tacy bowiem, którzy uważają się będą za Twoją własność, staną się Bogiem silni i nie ulegną bezbożnej propagandzie ani pokusom łatwizny życiowej.

Oddajemy się Tobie, o Matko, z całą Młodzieżą świętego Podlasia. Spodziewamy się bowiem, że jako Twój synowie i córki, jako Twoja wyłączna własność, zapragną żyć w przyjaźni z swoim Bratem, a Twoim Synem Jezusem, bo z rąk Twoich otrzymają wszystkie potrzebne łaski, by skutecznie obronić wiarę w swych sercach i przeciwstawić się zagrożeniu ze strony alkoholizmu i nieczystości. Jako dzieci Boże i Twoja własność rozmiłują się w życiu trudnym, lecz jakże szlachetnym.

Oddajemy Ci Dzieci szkolne, aby uważając się za Boże i Twoje, kochały Jezusa i z pomocą Jego łaski wzrastały w latach i mądrości — i w łasce u Boga i u ludzi.

Oddajemy Ci również przyszłe pokolenia, które będą żyły na ziemi podlaskiej i przez chrześcijańskie życie dążyły do Ojczyzny wiecznej.

Uboгим jesteśmy darem, ale Ty nikim nie gardzisz i nie odrzucasz nikogo. Prowadź nas Matko. Rozkazuj nam jako własności swojej. Ewan-

gella uczy nas, że jedno masz dla nas polecenie, jeden rozkaz: „Cokolwiek wam Jezus powie, to czyńcie“! Polecenie to będzie dla nas drogowskazem i zadaniem na przyszłość. Przez Syna Swego wyproś nam u Boga łaskę wierności tym zobowiązaniom, Matko nasza, Pani nasza, Królowo nasza. Amen.

58

LIST PASTERSKI BISKUPA PODLASKIEGO NA ZAKOŃCZENIE DIECEZJALNYCH UROCZYSTOŚCI JUBILEUSZOWYCH

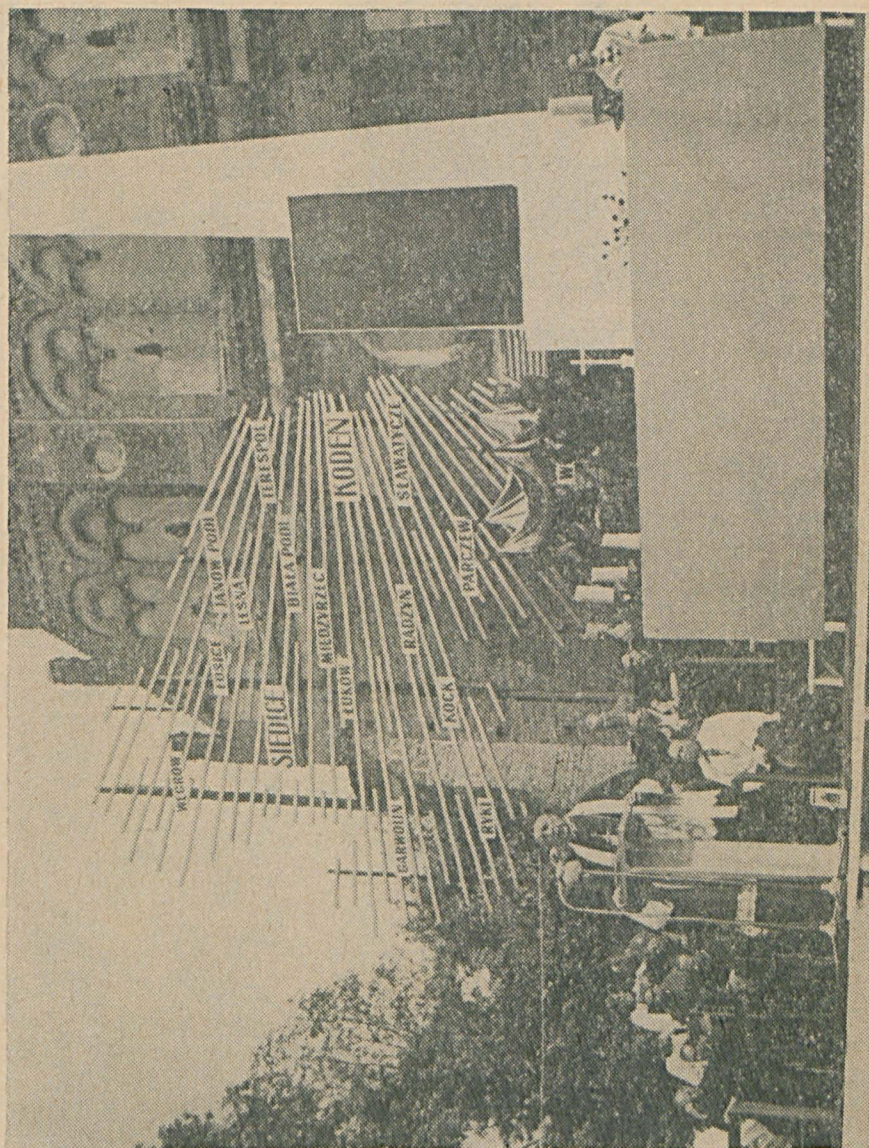
Umiłowani Bracia w Kapłaństwie,
Drogie Siostry Zakonne,
Drodzy Bracia i Siostry,
Umiłowany w Panu wierny Ludu Podlasia!

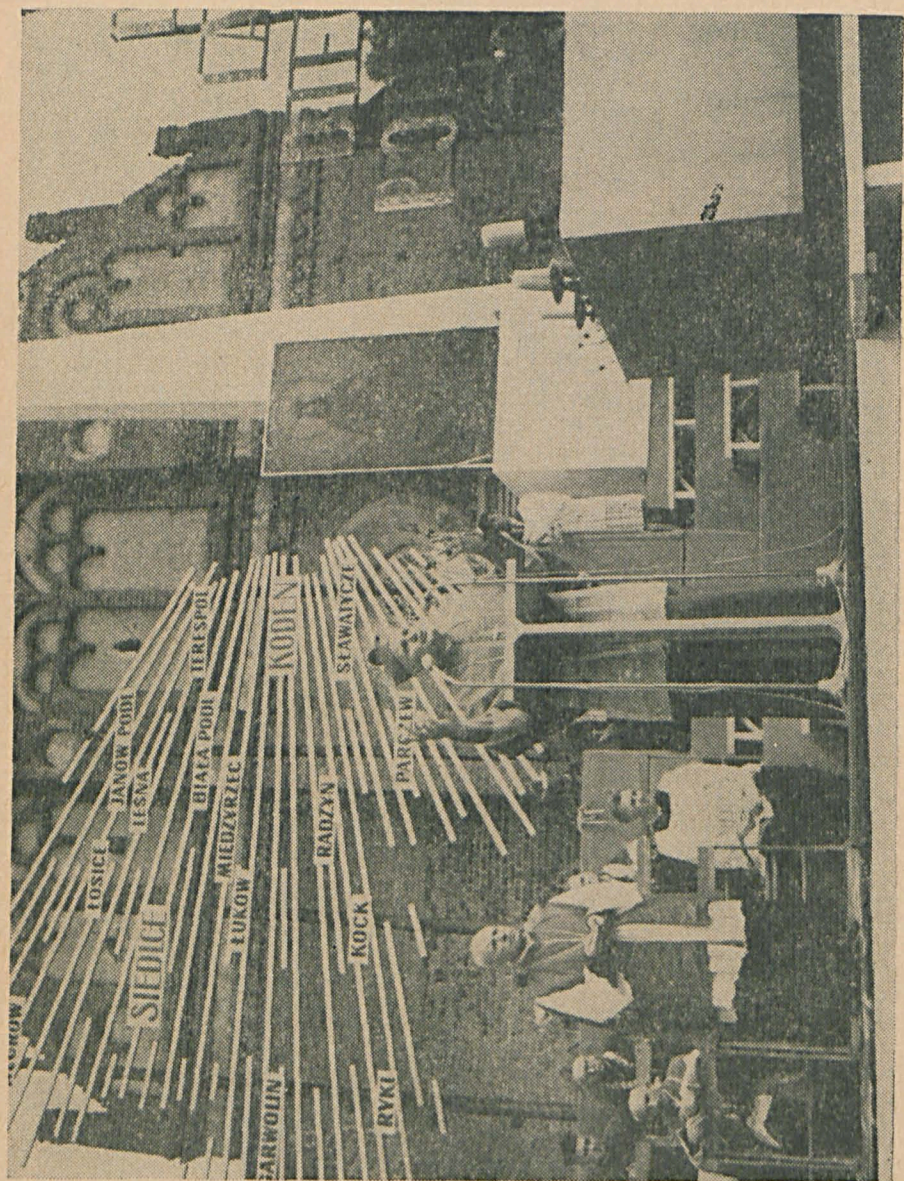
Jeszcze raz zwracam się do Was, Najmilsi, z okazji Jubileuszu 150-lecia Naszej Podlaskiej Diecezji. Tym razem pragnę złożyć jakby sprawozdanie z przebiegu Jubileuszu w skali i na płaszczyźnie diecezjalnej, od chwili jego otwarcia w Katedrze Siedleckiej — dnia 10 i 11 maja br., aż do uroczystego zakończenia w Leśnej Podlaskiej, u Stóp Królowej Podlasia, od setek lat patronującej Ludowi naszego rejonu. Chcę w ten sposób dokonać oceny i podsumowania naszego wkładu i przeżyć oraz wydobyć pewne konieczne wnioski na przyszłość i przekazać do wiadomości wszystkich.

Celem obchodów jubileuszowych było przede wszystkim podziękować Panu Bogu za łaski udzielone biskupom, kapłanom, zakonnikom i zakonnicom oraz wiernemu Ludowi Podlasia na przestrzeni 150-letniej historii Diecezji. Do tego zmierzały wszystkie uroczystości jubileuszowe, a zwłaszcza centralna w Kodniu, przed cudownym Obrazem Matki Najświętszej, z udziałem J. Em. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Polski, Księdza Kardynała Karola Wojtyły, z Krakowa, wielu Księżów Biskupów z różnych stron Polski oraz wielu Kapłanów i licznych zastępów Wiernego Ludu Podlasia. To miały na celu i to będą realizować uroczystości jubileuszowe w poszczególnych parafiach naszej Diecezji.

Dziękowała Bogu również młodzież całej Diecezji, przeżywająca Jubileusz 150-lecia w naszych Sanktuarjach: w Mokobodach, w Woli Gułowskiej, w Janowie Podlaskim, w Parczewie, Miedznej i Gozlinie. Młodzi katolicy — dziewczęta i chłopcy zapoznawali się z głównymi problemami naszej historii diecezjalnej, dziękowali Bogu za przeszłość i tworzyli sobie wizję życia chrześcijańskiego nie tylko w chwili obecnej, ale i w niedalekiej przyszłości.

Uroczystości jubileuszowe dały nam także okazję spojrzenia na historię diecezji i jej najważniejszych instytucji, na dzieje biskupów diecezjalnych i pomocniczych, na religijną postawę ludu podlaskiego. Przez cały miesiąc maj, za pośrednictwem czytanek, opracowanych przez wielu kapłanów diecezjalnych, wierni zapoznawali się z najpiękniejszymi momentami naszej przeszłości, z życiorysami i działalnością biskupów Podlaskich, z dziejami Seminarium Duchownego i pracą duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego. Mieli oni możliwość poznać najważniejsze przejawy życia i działania społeczności diecezjalnej. Trudne, pełne ofiar, a nawet cierpienia, lecz jakże bohaterkie, dzieje Diecezji budziły szlachetną dumę i gotowość naśladowania w przyszłości. Zrozumieliśmy wtedy jak wiele dobra weszło w życie jednostkowe i społeczne dzięki istnieniu Diecezji.

Święcenie Jubileuszu stworzyło dodatkową okazję głębszych przeżyć religijnych i sakramentalnych w każdej parafii, a zwłaszcza w sanktuariach. Rozważanie przeszłości dalszej i bliższej stawilo nam przed oczy zobowiązania podjęte w czasie Wielkiej Nowenny, obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski, Nawiedzenia Obrazu Matki Bożej oraz Oddania się Parafii w macierzyńską niewolę Matce Kościoła. Jednym słowem Jubileusz 150-lecia stał się dla całej Rodziny Diecezjalnej przypomnieniem, bodźcem i zachętą do rzetelnych wysiłków w dążeniu ku pełni życia chrześcijańskiego na co dzień, do pełnienia przykazań Bożych, do życia w stanie łaski i praktykowania czynnej miłości bliźniego.

Zamknięcie diecezjalnych uroczystości Jubileuszowych nie może stanowić zakończenia naszych wysiłków w zmierzających do realizowania zadań chrześcijanina. Spoglądając bowiem z pewnej perspektywy na przeżycia tych uroczystości lepiej rozumiemy zadania i obowiązki, jakie przed każdym członkiem naszej Rodziny Diecezjalnej stawia Chrystus Pan, Jego Kościół i nasz Naród.

Dobrze się stało, że nie wszystkie jeszcze parafie zdążyły przeżyć u siebie Jubileusz 150-lecia Diecezji, że jeszcze, po zakończeniu na skalę diecezjalną, w szeregu parafii odbędą się uroczystości jubileuszowe. Albowiem stanie się to dla nas i przypomnieniem i symbolem konieczności zachowania ducha jubileuszu na dalszą przyszłość.

Patrząc na dotychczasowy przebieg naszych diecezjalnych uroczystości musimy uznać, że Jubileusz 150-lecia stał się dla nas okazją wielu i wielkich łask Bożych, zarówno dla jednostek jak i społeczności. Niektóre z nich są dostrzegalne dla nas wszystkich. Pozwólcie, że je przypomnę. A więc: zainteresowanie się Ojca Świętego Pawła VI losami naszej Diecezji i naszym Jubileuszem, czemu dał wyraz w swoim Liście 15. V. br., oraz w stworzeniu nam możliwości zyskania odpustów; zainteresowanie Episkopatu z Księdzem Prymasem na czele. Przecież Ksiądz Prymas napisał do nas list, wziął udział w uroczystościach centralnych, a także przepięknie je w swoim kazaniu uzasadnił. Księża Biskupi uczestniczyli w uroczystościach centralnych oraz w zakończeniu Jubileuszu: przypomnieliśmy o sobie całej katolickiej Polsce i Kościołowi Świętemu.

Najmilsi, Pan Jezus powiedział: „Komu wiele dano, od tego wiele wymagać się będzie“ (Łk 12, 48). Uroczystości jubileuszowe muszą obudzić w nas nie tylko szlachetną dumę z powodu przeszłości, ale także głębokie poczucie odpowiedzialności za przyszłość, która od wszystkich będzie wymagać, pracy, modlitwy, a nawet ofiary. Nie wystarczy bowiem uwielbiać przodków i chlubić się ich wielkością czy zasługami. Nie wystarczy podziwiać dobroć Opatrzności w dziejach Diecezji, ale należy pamiętać, że my musimy pisać dalsze dzieje Diecezji przez naszą własną postawę życiową, która wyplýwać będzie z wiary w Boga, z miłości ku Niemu i ku drugiemu człowiekowi. Postawa nasza opierać się będzie na przekonaniu, że Bóg dopomoże nam jak niegdyś ojcom, tworzyć dobro wokół siebie na ziemi, iść szlachetnie poprzez życie i osiągnąć chwałę wieczną.

Pozwólcie, Ukochani w Chrystusie, że mówiąc o naszych zadaniach i obowiązkach na przyszłość, zwrócę uwagę na życzenia i wskazania Ojca Świętego Pawła VI, zawarte w Jego Liście do nas. Ojciec Święty poleca wszystkim, tzn. kapłanom, biskupom, i wiernym, abyśmy dołożyli wszelkich starań „aby dzieci i młodzież poznała naukę Chrystusa i uczyła się żyć po chrześcijańsku“. Chodzi tu Następcy Świętego Piotra o katechizację bardzo szeroko pojętą, prowadzoną przez Księża, ale i uzupełnianą przez własne dokształcania się wiernych. Sama jednak wiedza o Panu Jezusie nie wystarczy, jak to On nam w Ewangelii wyjaśnił: „Nie każdy,

który mi mówi Panie, Panie, wejdzie do Królestwa Niebieskiego, lecz ten, kto spełnia wolę Ojca mego, który jest w niebie“ (Mt 7, 21). Dlatego Ojciec Święty przypomina o pracy nad formowaniem postępowania prawdziwie chrześcijańskiego. Jest to potrzebne nie tylko młodzieży czy dzieciom, ale przede wszystkim starszej generacji, która ma być wzorem dla młodszych.

Pomocą w tym będzie głębokie życie sakramentalne, które Ojciec Święty tak usilnie nam zaleca, pisząc: „...aby życie wynikające s sakramentów Kościoła, a zwłaszcza z przyjmowania Najświętszej Eucharystii — Chleba mocnych — było u wszystkich wiernych w największej czci i poważaniu“. Przygotowaniem do Stołu Pańskiego winno być — jak mówi Papież — praktykowanie ducha nawrócenia, usilna praca nad poprawą życia, korzystanie z Sakramentu Pokuty oraz żywa, gorąca i czynna miłość bliźniego.

Ostrzega nas również Ojciec Święty przed fałszywymi poglądami, a w tym ostrzeżeniu kryje się upomnienie, by się nie poddać małogom i wadom, co pokrywa się z apelem Episkopatu Polski, aby wierni opierali się zagrożeniom ze strony ateizacji, nienawiści, nieczystości i nietrzeźwości. Walka o czystość obyczajów i o trzeźwość — oto powołanie, które powinniśmy usłyszeć każdy, kto przyznaje się do Boga i uważa Najświętszą Dziewicę za swoją Królową i Matkę.

Ona bowiem zgodnie z Wolą Bożą będzie wzorem naszego postępowania, bo jest tą, która najwierniej Pana Jezusa w posłuszeństwie woli Ojca Niebieskiego i umiłowaniu Go naśladowała. Ona stanowi najdoskonalszy wzorzec wiary i miłości, a jako nasza Matka i Królowa poprowadzi nas do Swego Syna. Jej oddaliśmy się na własność w macierzyńską niewolę, wypada zatem, abyśmy według Jej wzoru i pod Jej opieką pełnili Wolę Bożą. Papież jest zachwycony naszym związkiem czci i miłości z Matką Bożą. Zachęcając nas do naśladowania Jej, pisze tak: „W oddawaniu Jej czci i okazywaniu miłości rodacy wasi nie ustępują nikomu, ani nie chcą dać się przewyższyć“. Niech zatem nadal na ziemi Podlaskiej rozbrzmiewają pieśni maryjne, cudowne Godzinki o Niepokalanym Poczęciu, niech płynie ku niebu zgodny chór modlitw różańcowych odmawianych nie tylko w Kościołach, lecz indywidualnie, a nawet w rodzinach.

Błagajmy Ją, Matkę Wiecznego Kapłana i Zbawiciela, aby wyprosiła u Boga liczne powołania kapłańskie i zakonne spośród Ludu męczeńskiego Podlasia. Niech w pierwsze Soboty i w pierwsze Niedziele rozlega się w naszych świątyniach pokorna prośba o powołanie. Niech rodzice katolicy uważają sobie za wielkie wyróżnienie, gdy Panu Bogu podoba się powołać z ich dzieci do Swej służby. Niech kapłani z wielką troskliwością i delikatnością pielęgnują dostrzeżone ziarenka powołania. Wymaga tego sprawa Boża i dobro naszej Diecezji.

Ojciec Święty życzy nam, abyśmy mogli budować nowe świątynie ku chwale Bożej i pożytkowi duchowemu Ludu Wiernego. Na razie jest to od nas niezależne. Jednak możemy i powinniśmy modlić się, aby Opatrzność taką chwilę przybliżyła. W tym zaś momencie naszą gotowość zwróćmy ku istniejącym kościołom, kapliczkom i krzyżom, ofiarnie, dbając o dobry ich stan i wygląd. Zapobiegajmy ruinie. Biada nam, jeśli przy naszych drogach krzyże pochylone i nadłamane będą wołać, że wznoszą się wśród narodu obojętnego i niedbałego. — Krzyże, które ojcowie nasi wznosili z wielkim nakładem uczuć, ryzykiem życia lub przynajmniej wolności, płacąc nierzadko ogromne kary. O, jakby pożyteczną było rzeczą, spisać historię wznoszenia takich figur czy krzyżów. Jaka byłaby

to nauka dla współczesnych i potomnych. Musimy przecież pozostać ludem, który krzyże wznosi w sercu i na swojej ziemi.

Bracia Kapłani, Wy — jesteście wysłani na tą bohaterską ziemię krzyżów i mogił, aby tu głosić Chrystusa i nieść Jego zbawienie. Wy jesteście piastunami i wspanialszej jeszcze historii naszej religijności, która objawi się w przyszłych wiekach. Wzorem dawnych bohaterskich kapitanów, prawdziwych ojców ludu Bożego uczynicie wszystko, aby swoim przykładem, ofiarą, z pomocą łaski Bożej rozpalać ogień, który Chrystus przyniósł na ziemię.

Rodzice katolicy, dawajcie Chrystusa dzieciom waszym! Od ich lat najmłodszych bądźcie dla nich pierwszymi, gorliwymi nauczycielami wiary, — apostołami słowem, a zwłaszcza przykładem! Wspomnijcie, jak wiele zawdzięczacie Waszym dobrym rodzicom! Pilnujcie, aby dzieci wasze uczęszczały na naukę religii, aby spełniały swoje obowiązki względem Boga i ludzi! Bądźcie im wzorem i zapalajcie przykładem!

Katolicka Młodzież świętego Podlasia, — walcz z grzechem, poznaj i umiłuj Chrystusa, zachowaj w sercu Jego łaskę, układaj swoje życie z Bogiem i według Jego prawa! Zdobądź się na zdecydowany opór zalewowi niemoralności w życiu i w modzie! Nie lękaj się walki o trzeźwość — walczysz bowiem o szczęście twojej rodziny i twoich dzieci, a co najważniejsze — o właściwe oblicze Twego chrześcijaństwa.

Kochane Dzieci — przygotujcie się dzisiaj, pod opieką rodziców i pod kierownictwem kapłanów, przez gorliwe uczęszczanie na religię, na Mszę św., do sakramentu Pokuty i Najświętszej Eucharystii, na godnych spadkobierców drogiego daru Wiary i kultury chrześcijańskiej!

Oto, Bracia i Siostry, nieudolnie wyrażone słowa i prośby, zalecenia i wnioski, które cisną się do serca i na usta w momencie, gdy próbujemy podsumować nasze uroczystości jubileuszowe i odpowiednio ustawić się na przyszłość. Będziemy się wspólnie modlić i wzajemnie wspierać w pracy, aby łaski Boże udzielone nam nie zmarnowały się.

Na ten dalszy wspólny trud budowania Królestwa Bożego w naszej Diecezji, z serca udzielał wszystkim pasterskiego błogosławieństwa: W Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.

Dan w Siedlcach, 24 października 1969 r.

† Jan Mazur

Biskup Siedlecki czyli Podlaski

Zarządzenie: Powyższy List Najdostojniejszego Arcypasterza należy odczytać w niedzielę — 2 listopada br. na wszystkich Mszach świętych we wszystkich kościołach i kaplicach.

† Wacław Skomorucha bp
Wikariusz Generalny

JUBILEUSZOWE UROCZYŚCOCI 150-LECIA DIECEZJI SIEDLECKIEJ CZYLI PODLASKIEJ

Diecezję Podlaską erygował papież Pius VII (1800—1823) dnia 30 czerwca 1818 roku bullą „Ex imposita Nobis“. W czerwcu 1968 roku przypało 150-lecie jej istnienia. Ze względu jednak na osierocenie Diecezji Podlaskiej przez śmierć ordynariusza śp. Ks. Bpa Dr Ignacego Świrskiego,

obchód jubileuszowych uroczystości został przeniesiony na rok 1969. Nowy Ordynariusz, Biskup Dr Jan Mazur wydał 23. IV. 1969 r. specjalny komunikat, zapowiadający obchód jubileuszowy 150-lecia Diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej. Po wybraniu diecezjalnego komitetu obchodu uroczystości jubileuszowych i ułożeniu szczegółowego programu, cały szereg uroczystości odbywał się w 1969 r. na terenie diecezji w poszczególnych parafiach. Komitet opracował specjalne czytanki majowe w których została uwzględniona historia diecezji.

1. Inauguracja obchodu uroczystości jubileuszowych odbyła się 10 maja 1969 r. w katedrze siedleckiej. Wzięli w niej udział Biskupi Siedleccy, Bp Władysław Jędruszak z Drohiczyzna, członkowie Kapituły Katedralnej i Kolegiackiej, duchowieństwo diecezjalne i zakonne, alumni Wyższego Seminarium Duchownego, mieszkańcy Siedlec i liczne delegacje poszczególnych parafii z terenu diecezji. Mszę św. odprawił Bp Władysław Jędruszak, a kazanie wygłosił Bp Wacław Skomorucha. W swym kazaniu krótko naszkicował historię diecezji i podkreślił, że duchowieństwo podlaskie zasłużyło się dobrze Kościołowi i Ojczyźnie w swej pracy i cierpieniu w obronie wiary i polskości. Po Mszy św. odbyła się sesja naukowa, w czasie której wygłoszono dwa referaty: „Cerkiew unicka na Podlasiu jedną z przyczyn kasaty Diecezji Janowskiej” — ks. dr Tadeusz Fręchowicz, proboszcz par. Wołyn i „Unia na Podlasiu” — ks. mgr Franciszek Dudka, notariusz Kurii Diecezjalnej i prof. Sem. Duchownego. W Apelu Jasnogórskim Bp Ordynariusz przypomniał biskupów — swych poprzedników, kapłanów, którzy swym życiem bronili wiary i obyczajów chrześcijańskich oraz praocjów, którzy pracą, cierpieniem, i życiem dawali świadectwo Chrystusowi i Jego Matce, Maryi, Królowej Polski. Noc z 10 na 11 maja wypełniła w katedrze siedleckiej adoracja w charakterze dziękczynno-błagalnym, a o północy została odprawiona pod przewodnictwem Bpa Wacława Skomoruchy Msza św. koncelebrowana, podczas której homilię wygłosił Ks. kan. Jan Włodarczyk, dziekan międzyrzecki. Sumę o 11 celebrował Bp Ordynariusz Dr Jan Mazur, a kazanie wygłosił Bp Władysław Jędruszak. W nawiązaniu do historii diecezji podkreślił wiarę i życie z niej, tak duchownych, jak i świeckich Podlasiaków. Błogosławieństwa apostołskiego z odpustem zupełnym udzielił celebrians na zakończenie tej inauguracyjnej uroczystości. Odśpiewano również „Ciebie Boga wystawiamy...”

2. Centralne uroczystości 150-lecia swego istnienia Diecezja Podlaska obchodziła 22 czerwca 1969 roku w sanktuarium maryjnym w Kodniu nad Bugiem. Sumę odprawił kardynał Karol Wojtyła, a kazanie wygłosił Kardynał Stefan Wyszyński, Prymas Polski. Po Mszy św. Biskupi Siedleccy jeszcze raz oddali swoją diecezję w macierzyńską niewolę Maryi. W uroczystościach wzięło udział 13 biskupów, a mianowicie: Arcybiskup Antoni Baraniak, Metropolita Poznański, Biskup Piotr Kałwa, Ordynariusz Lubelski, Biskup Bronisław Dąbrowski, Sekretarz Episkopatu, Biskup Franciszek Jop, Administrator Apostolski z Opola, Biskup Jan Mazur, Ordynariusz Siedlecki, Biskup Jerzy Ablewicz, Ordynariusz Tarnowski, Biskup Edmund Nowicki, Administrator Apostolski z Gdańska, Biskup Walenty Wójcik, Sufragan z Sandomierza, Biskup Wacław Wycisk, Sufragan z Opola, Biskup Ignacy Jeż, Sufragan z Gorzowa, Biskup Bolesław Taborski, Sufragan z Przemyśla, Biskup Edmund Ilcewicz, Sufragan z Lublina, Biskup Wacław Skomorucha, Sufragan z Siedlec. W uroczystościach reprezentowane były dwie uczelnie wyższe: KUL i ATK przez swoich przedstawicieli, udział wzięli: O. Jerzy Tomziński, generał OO. Paulinów, O. Władysław Jańczak, prowincjał OO. Jezuitów;

wzięto też udział wielu kapłanów, tak diecezjalnych, jak i zakonnych oraz licznie zgromadzeni wierni. Do tych jubileuszowych uroczystości przygotowywała się cała diecezja podlaska, a w przeddzień i w samą uroczystość, zaproszeni biskupi odprawiali Mszę św. i głosili słowo Boże: w Białej Podlaskiej, Janowie, Terespolu, Włodawie, Wisznicach, Łosicach, Lukowie, Parczewie i w Siedlcach.

Podsumowaniem, a zarazem uwieńczeniem, uroczystości centralnych było spotkanie Księdza Prymasa z wielotysięczną rzeszą wiernych w katedrze siedleckiej. Należy z radością podkreślić, że w czasie tych uroczystości wierni Podlasiacy tłumnie przystępowali do Sakramentów świętych.

3. Po centralnych zaczęły się odbywać uroczystości jubileuszowe w poszczególnych parafiach, a zwłaszcza w sanktuariach maryjnych na terenie diecezji: w Goźlinie, Mokobodach, Miedznej, Woli Gulowskiej, Parczewie i Janowie Podlaskim. Komitet obchodu jubileuszowego polecił, aby uroczystość w sanktuariach i w innych parafiach była poprzedzana przez „Triduum“, połączone z rekolekcjami, oraz aby w zakończeniu były uwzględnione dzieje diecezji siedleckiej czyli podlaskiej. Ponadto postanowiono, aby poszczególne parafie uczyły ten jubileusz czynem przez odnowienie na swoich terenach krzyżów, figurek, kapliczek, cmentarzy grzebalnych, cmentarzy przykościelnych oraz umieszczenie w kruchtach świątyń krótkiej historii parafii, by wierni mogli głęboko przeżyć tę uroczystość jubileuszową i zapamiętać z niej to wszystko, co służy Bogu, wierze, Kościołowi, i diecezji.

4. Zakończenie jubileuszu nastąpiło w dniu 25 i 26 października, w sanktuarium maryjnym w Leśnej Podlaskiej, podczas uroczystości Chrystusa Króla.

Już w sobotę, 25 października, o godz. 11, odprawił Mszę św. z kazaniem dla chorych Ks. Bp Wacław Skomorucha, o godz. 18 — OO. Paulini, a o 24 Mszę św. koncelebrowaną z kazaniem Ks. Bp Dr Jan Mazur, Ordynariusz Diecezji.

Nazajutrz, w niedzielę, od wczesnego ranka odbywały się nabożeństwa: o godz. 6 pierwsza Msza św., o 6,30 „Godzinki“, o 7 Msza św. z kazaniem ks. Witolda Kobylńskiego, referenta duszpasterskiego; o 8 odprawił Mszę św. dla siostr zakonnych i wygłosił kazanie O. Jerzy Tomziński, generał OO. Paulinów z Częstochowy. Tegoż dnia o godz. 9 Mszę św. dla dzieci odprawił i kazanie wygłosił Bp Wacław Skomorucha, który w swym przemówieniu przedstawił w krótkości historię diecezji i wezwał dzieci, aby rosły w wierze i miłości Bożej i zapewniały swą modlitwą opiekę Bożą nad diecezją podlaską. O godz. 10 Mszę św. dla młodzieży odprawił Bp Władysław Jędruszak, Administrator Apostolski z Drohiczyzna nad Bugiem. W swym przemówieniu wezwał młodzież, aby w swym życiu szła drogą praojców, gdy chodzi o wiarę i miłość Boga, a w ten sposób przyczyniała się do dobra własnego i diecezji podlaskiej, która wchodzi już w drugie 150-lecie swego istnienia.

O godz. 11 rozpoczęła się uroczysta suma, przed którą odbył się ingres księży Biskupów i ich powitanie przez dzieci i młodzież, a potem Ks. prof. dr Kazimierz Białecki odczytał list Ojca św. Pawła VI, nadesłany do Ordynariusza Diecezji z racji jubileuszu. Ojciec św. przysłał swe błogosławieństwo i wezwał do pracy dla chwały Bożej i pożytku dusz wszystkich diecezjan. Sumę pontyfikalną odprawił bp Józef Drzazga, ordynariusz z Olsztyna, a kazanie wygłosił bp dr Piotr Gołębiowski, Administrator Apostolski z Sandomierza. W swym pięknym i głębokim kazaniu podkreślił zasługi Diecezji Podlaskiej dla wiary, za którą Podla-

siacy w biegu historii wiele musieli cierpieć, ale jej się nie wyrzekli. Obecne pokolenie ma pod tym względem wyraźne wzory do naśladowania. Po Mszy św. odbyło się wystawienie Najświętszego Sakramentu i akt poświęcenia diecezji Najśw. Sercu Pana Jezusa. Po odśpiewaniu „Ciebie Boga wysławiamy“ i udzieleniu błogosławieństwa Najśw. Sakramentem, wygłosił przemówienie Bp Ordynariusz Dr Jan Mazur. Podziękował księżom kardynałom, biskupom, OO. Paulinom, kapłanom, siostronom zakonnych i wiernym za udział w uroczystościach jubileuszowych i wezwał do modlitwy w intencji Ojca św. Pawła VI. Po przemówieniu udzielił wszystkim zgromadzonym błogosławieństwa apostołskiego z odpustem zupełnym. Następnie odmówił akt oddania Diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej w macierzyńską miewolę Matki Najświętszej. Śpiewem „Boże coś Polskę“ zakończyła się suma, a z nią uroczystość jubileuszowa 150-lecia istnienia diecezji.

W nabożeństwach Ilesniańskich wzięło udział pięciu biskupów: Biskup Jan Mazur, Ordynariusz Siedlecki, Biskup Piotr Gołębiowski, Administrator Apostolski z Sandomierza, Biskup Józef Drzazga, Administrator Apostolski z Olsztyna, Biskup Władysław Jędruszek, Administrator Apostolski z Drohiczyna, Biskup Waław Skomorucha, Sufragan z Siedlec, około 80 kapłanów, siostry zakonne oraz przeszło 11 tysięcy wiernych. Obchody jubileuszowe zakończyły ten znamieny okres istnienia diecezji, rozpoczynając nowy w duchu Soboru Watykańskiego II, kiedy to w całym Kościele katolickim zwrócona jest uwaga na „aggiornamento“, do którego wszyscy jesteście wezwani. Daj Boże, aby nowy okres pracy Diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej napotkał jak najmniej przeszkód w szerzeniu chwały Bożej, dla pożytku duchowego wszystkich mieszkańców Podlasia.

Ks. Jan Zubka

60

STOLICA APOSTOLSKA

ORĘDZIE OJCA ŚW. PAWŁA VI

Drodzy Bracia i Synowie,
wszyscy Ludzie dobrej woli,
przede wszystkim zaś Ty, Młodzieży całego świata:

Światowy dzień środków przekazu społecznego, zbiega się w tym roku, jesteście o tym przekonani, z jedną z najistotniejszych Waszych trosk: „Środki przekazu społecznego a młodzież“. Nie ma bowiem człowieka, który by nie uświadamiał sobie swojej ogromnej odpowiedzialności i wszystkich ludzi — wobec historii i wobec Boga — za korzystanie z niezwykłych możliwości, jakie te środki udostępniają młodzieży na polu informacji i kształcenia, pomagając w odkrywaniu prawdziwych problemów świata, w poszukiwaniu autentycznych wartości życia i w podejmowaniu swojego powołania jako człowieka i jako chrześcijanina.

Zwracamy się z palącym zaiste zapytaniem do wszystkich ludzi dobrej woli, do wszystkich organizacji prywatnych, narodowych, międzynarodowych, do Kościoła także: ludzie! jaka młodzież powstanie jutro w świecie, który dziś budujecie dla niej? Młodzieży! jakie społeczeństwo zrealizujesz, gdy z kolei Ty weźmiesz w ręce odpowiedzialność za losy świata?

Bracia i Synowie! Wszystkim Wam, w mocnym poczuciu naszej odpowiedzialności pasterskiej, chcemy powiedzieć: jutro będzie takie, jakie je uczynimy, z pomocą łaski Bożej.

Nie potrzeba chyba przypominać, ponieważ zjawisko to z dnia na dzień przybiera coraz większe rozmiary, że prasa, radio, kino, telewizja dążą do dublowania a nawet zastąpienia tego, co dotąd pozwalały pokoleniom wczorajszym przekazywać swym spadkobiercom kontakty rodzinne, szkolne i parafialne, nauczanie nauczycieli i wychowawców, jednym słowem wszystkie tradycyjne środki kulturalne. Dziś tryskają nowe źródła wiedzy i kultury posiadające ogromną moc oddziaływania na uczucia i umysły, pociągające za sobą cały wachlarz wydzźwięków wyobraźniowych i ideologicznych, jakie wywołują obrazy dźwiękowe i wizualne.

Są to naprawdę wspańskie środki umożliwiające szerokie spojrzenie, kontakty, przekazy, współdziałanie w dobrach... Ale każdy to rozumie, pod warunkiem właśnie, że pozostaną środkami służącymi jednemu celowi godnemu tej nazwy: służbie człowieka, każdego człowieka i całego człowieka (zob. *Populorum Progressio* nr 14), a nie, jak jesteśmy często tego świadkami, wykorzystaniu przez przemysł, który jest celem sam dla siebie młodzieży i dzieci jak też konsumentów, których łatwo ściągnąć na drogę erotyzmu i gwałtu, albo zapędzić na niebezpieczne ścieżki niepewności, lęku i depresji. Solidarność wszystkich uczciwych ludzi nie będzie chyba czymś zbyt wielkim, by wreszcie wołać na alarm i położyć kres niektórym przedsięwzięciom, które trzeba nazwać korupcyjnymi.

Kto by więc nie rozumiał naglącej potrzeby wykorzystania środków społecznego przekazu oraz ich języka emocjonalnego poprzez dźwięk, obraz, barwę i ruch, by stały się narzędziami komunikacji międzyludzkiej, zdolnej zaspokoić pragnienie młodzieży? Obfitość tego pokarmu jest niezwykłą szansą, jeżeli pokarm będzie zdrowy a organizmy przygotowane do przyjęcia i przyswojenia go sobie bez niebezpieczeństwa zatrucia. Tak, naprawdę, cudowne to są możliwości dla wielu młodych: korzystać z odpowiedniej rozrywki, zdobyć szerokie wiadomości, a dla niektórych pierwszą naukę pisania i czytania — chcemy o tym wspomnieć w tym światowym roku wychowania, organizowanym przez Narody Zjednoczone u progu drugiego dziesięciolecia „rozwoju“ — dojść do wysokiego poziomu kultury jakości, zakosztować w autentycznych wartościach braterstwa, pokoju, sprawiedliwości i wspólnego dobra.

Zadanie to ogromne, podnoszące na duchu tych wszystkich, którzy wykorzystują te „potężne“ środki w służbie młodzieży. Jaki jednak byłby pożytek z tego wszystkiego, gdyby rodzice i wychowawcy nie pomagali młodzieży w dokonywaniu wyboru i wyrażaniu ocen, jak też w przyswajaniu sobie tego, co im jest podawane, by i oni stali się ludźmi i chrześcijanami w całej pełni, i gdyby sama młodzież pozostawała bierna, jakby zafascynowana tymi silnymi pokusami i grzeźlami w złych pragnieniach bez możliwości ich opanowania?

Kto wreszcie potrafi przekazać młodzieży to piękno życia autentycznego, lojalnego, odważnego, którego młodzież mniej lub więcej świadomie się spodziewa. ...Setki milionów ludzi było zjednoczonych w wspólnym entuzjazmie oglądając niezwykle obrazy pierwszych kroków człowieka na księżycu. Kto potrafi ich zjednoczyć podobnie we wspólnej gorliwości wokół Boga miłości, który przyszedł ludzką stopą przemierzyć ziemię, by „nas wezwać wszystkich do udziału jako synowie w życiu Boga żywego, Ojca wszystkich ludzi?“ (zob. P. P. n. 21).

Zachęcamy do tego jak najgoręcej wszystkich duszpasterzy, wszystkich tych, wiadomo nam bardzo licznych, kapłanów, zakonników, zakonnice,

świeckich, którzy gorliwie próbują dzięki środkom społecznego przekazu znaleźć ten nowy język, który jest konieczny do przekazania młodzieży Dobrej Nowiny, która będzie zawsze nowiną zadziwiającą. Nikt nie wątpi w to, że dzisiejsza młodzież wyczekuje tej dobrej nowiny, spragniona jest tego świadectwa i potrafi rozpoznać z wielką radością Tego, który jest odpowiedzią na najgłębsze i najbardziej niecodzienne ich problemy, Tego, który „stał się dla nas mądrością, sprawiedliwością, uświęceniem i odkupieniem“ (I Kor 1, 30).

„Młodzieży, szukaj Chrystusa, by pozostać młodą“ (św. Augustyn, ad frateres in aremo, sermo XLIV): takie jest nasze życzenie i taka nasza prośba.

Do życzeń, by rodzice, wychowawcy, producenci, realizatorzy, konsumenci środków społecznego przekazu wykorzystali ten światowy dzień, który jest im poświęcony, w celu pożytecznej refleksji i owocnych postanowień dla największego dobra młodzieży, dołączamy dla Wszystkich nasze serdeczne i pełne ufności błogosławieństwo Apostolskie.

Watykan — 6 kwietnia 1970 r.

W Święto Zwiastowania Pańskiego.

PAPIEŻ PAWEŁ VI

PRYMAS POLSKI

61

KOMUNIKAT SEKRETARIATU POLSKI

Warszawa, dn. 7 czerwca 1970 r.

N. 1585/70/P.

Ojciec Św. Paweł VI powołał do godności biskupiej następujących kapłanów:

Księdza Czesława Domina, Referenta Duszpasterstwa w Kurii Diecezjalnej w Katowicach, i ustanowił Go Biskupem pomocnym Ordynariusza Diecezji Katowickiej, Biskupa Herberta Bednorza.

Księdza Antoniego Adamiuka, Kanclerza Kurii Biskupiej w Opolu, i ustanowił Go Biskupem pomocnym Administratora Apostolskiego w Opolu, Biskupa Franciszka Jopa.

Księdza Tadeusza Błaszkiwicza, Profesora Wyższego Seminarium Diecezjalnego w Przemyślu, i ustanowił Go Biskupem pomocnym Ordynariusza Diecezji Przemyskiej, Biskupa Ignacego Tokarczuka.

(—) Ks. Dr H. Goździewicz

Z ORDYNARIATU

62

TELEGRAM DO OJCA ŚWIĘTEGO Z OKAZJI KURSU LITURGICZNEGO DLA DUCHOWIEŃSTWA DIECEZJI SIEDLECKIEJ

Siedlce, die 2 Aprilis 1970 an.

Beatissime Pater,

Omnes Sacerdotes Dioecesis Siedlensis seu Podlachiensis, una cum Episcopo Ordinario et Auxiliari coadunati occasione cursus liturgici in quo problemata Novi Ordinis Missae et Ordinis Lectionum diebus

31 martii — 2 aprilis a.c. disseruntur, Sanctitati Vestrae maximas gratias pro defensione sacrae legis coelibatus sacerdotalis transmittunt, unionem suam cum sententia Successoris Petri, ferventes sensus amoris filialis, fidelitatis sinceraeque oboedientiae erga Summum Pontificem exprimunt atque Paternam benedictionem humillime petunt.

(—) † *Joannes Mazur*
Episcopus Siedlcensis

63

ODPOWIEDŹ STOLICY APOSTOLSKIEJ NA TELEGRAM Z DNIA 2 KWIETNIA 1970 R.

SEGRETERIA DI STATO
N 153846

Del Vaticano, 14 Aprilis 1970

Exc.me ac Rev.me Domine,

Tres laudes dioecesis Siedlcensis eiusque illustrium pastorum nuntius Tuus telegraphicus Beatissimo Patri recens commonstravit: et flagrans sacrae liturgiae studium, quod curriculum modo explicatum rerum liturgicarum testatur, et eodem tempore declaratam insigniter consensio-nem in sacerdotali disciplina, et denique universam illam erga Christi Vicarium bonitatem atque humanitatem.

Gaudio non levi Suae Sanctitati fuit huius animi Vestri et sententiae laudabilis certiore fieri; quam ut usque fortius Tu, clerus, populus fidelis custodiat et alacrius in exemplum quoquo-versus diffundatis, rogatam ex animo paterno retribuit Apostolicam Benedictionem, adiumenti superni in quovis bono opere pignus.

Perferre iuvat Excellentiae Tuae Reverendissimae haec Summi Pontificis sensa atque in Domino ipsum me addictissimum confirmare.

Exc.mo ac Rev.mo Domino
D.no IOANNI MAZUR
Episcopo Siedlcensi

64

BISKUP
SIEDLECKI CZYLI PODLASKI

Siedlce, dnia 23 kwietnia 1970 r.

INSTRUKCJA

dotycząca odprawiania Mszy świętych w różnych okolicznościach (ad diversa) i Mszy żałobnych na podstawie „Institutio Generalis Missalis Romani“ (rozdz. 8) z dnia 6 kwietnia 1969 r.

I. Msze św. w czasie czterdziestogodzinnego nabożeństwa

Przepisy podane odnośnie odprawiania czterdziestogodzinnego nabożeństwa (Vide: Wiadomości Diecezjalne Podlaskie Nr 1—2 1968 r. str. 89) są nadal aktualne i obowiązujące, uległy tylko zmianom niektóre przepisy dotyczące Mszy świętej w czasie czterdziestogodzinnego nabożeństwa.

1. W pierwszym i trzecim dniu czterdziestogodzinnego nabożeństwa należy odprawić nadal Mszę św. o Najśw. Sakramencie jako wotywę (dawniej II klasy), z Gloria, bez Credo (chyba, że z racji niedzieli trzeba dodać), prefacja własna o Najśw. Sakramencie.

2. W drugim dniu czterdziestogodzinnego nabożeństwa, należy odprawić Mszę świętą (wotywę), o jedność Kościoła, bez Gloria i bez Credo (chyba, że z racji niedzieli trzeba dodać Credo), prefacja zwykła, w niedzielę zaś de dominica „per Annum“.

3. Ani Msza „wotywna o Najśw. Sakramencie, ani Msza wotywna o jedność Kościoła nie może być odprawiana w uroczystości (I klasy) oraz w niedzielę: Adwentu, W. Postu, okresu Wielkanocnego, a także w Środę Popielcową i w W. Tygodniu. Poza tym, wotywa o Najśw. Sakramencie nie jest dozwolona w święta (II klasy) i wspomnienia obowiązkowe (III klasy), w które obchodzi się jakąś tajemnicę Chrystusa Pana. Gdy nie można odprawić powyższych Mszy wotywnych, Mszę bierze się z dnia.

II. Odpusty parafialne

Na mocy Konstytucji Apostolskiej Papieża Pawła VI „Indulgentiarum Doctrina“ z dnia 1 stycznia 1969 r. oraz Reskryptu Świętej Penitencjarii Apostolskiej z dnia 26 czerwca 1968 r. Nr 1447/68/R., wszystkie kościoły parafialne otrzymały w grudniu 1969 r. dekrety uprawniające do uzyskania odpustu zupełnego:

1. W święto Tytułu i

2. w inne święto, poza Tytułem, zatwierdzone przez miejscowego Ordynariusza.

1. Wszystkie konsekrowane lub uroczyste poświęcone kościoły i kaplice publiczne, obchodzą święto Tytułu jako uroczystość I klasy (Solemnitas).

a) W dniu uroczystości Tytułu duchowieństwo związane stanowiskiem duszpasterskim z kościołem, odmawia brewiarz o święcie Tytułu. Oficjum rozpoczyna się I nieszporami (Off. festiv. ut in pr. vel Comm., Compl. dom.) II Nieszpory są o święcie Tytułu.

Gdyby następnego dnia przypadła uroczystość (Solemnitas) zajmująca wyższe miejsce w tabeli precedencji, nieszpory będą o tej uroczystości. W wypadku równości świąt, bierze się nieszpory z bieżącego dnia. Powyższa reguła ma też zastosowanie do I nieszporów Tytułu kościoła.

b) W kościele tytularnym odprawia się Msze święte (wszystkie) o święcie Tytułu z Gloria, Credo, prefacją własną. Jeśli nie ma prefacji własnej, bierze się prefację okresową (w Adwencie, w okresie Bożego Narodzenia, W. Postu, Wielkanocnym). W pozostałych wypadkach prefacja jest zwykła (communis).

W uroczystość Tytułu nie wolno odprawiać żadnych Mszy żałobnych (nawet pogrzebowej).

c) Jeśli uroczystość Tytułu przypada w dniu powszednim w okresie zwykłym „per annum“ i jeśli domagałoby się tego duchowe dobro wiernych, wówczas można odprawić w najbliższą niedzielę (poprzedzającą czy następną) wszystkie Msze święte z udziałem wiernych o Tytule (z Gloria, Credo — z racji niedzieli, prefacja własna lub z niedzieli). Niedziele Adwentu, Wielkiego Postu i niedziele okresu wielkanocnego, nie dopuszczają Mszy z uroczystości zewnętrznej. Wtedy należy odprawić Mszę z niedzieli.

2. Inne Msze w uroczystość zewnętrzną (ze święta poza Tytułem jak w dekrecie odpustowym dla każdej parafii z grudnia 1969 r.).

Normy Kodeksu Rubryk z 6 lipca 1960 r. (n. 356—358) i wyjaśnienie S.K.O. z dnia 2 stycznia 1962 r. zezwalały na obchód zewnętrzny (w niedzielę) wszystkich uroczystości odpustowych w parafii.

Kalendarz Rzymski z 21 marca 1969 r. (N. 58) i *Institutio Generalis Missalis Romani* (rozd. 8) z 6 kwietnia 1969 r. bardzo ograniczyły zewnętrzny obchód świąt, przenoszonych na niedzielę.

a) Dziś według przepisów Kalendarza Rzymskiego (N. 58) uroczystość zewnętrzna (święta wypadającego w tygodniu przeniesionego na niedzielę), może być obchodzona pod dwoma warunkami:

1. Ze względu na duchowe dobro wiernych (ad bonum pastorale fidelium procurandum) ¶

2. tylko w niedzielę „per annum“ (tzn. po Objawieniu P.: po Zesł. Ducha Świętego i jeżeli święto przenoszone na niedzielę w tablicy precedencji świąt (por. Rubrycel z r. 1970 str. 7) ma pierwszeństwo przed niedzielą „per annum“.

b) Dla obchodów uroczystości zewnętrznej, których święta w tabeli precedencji zajmują niższe miejsca od niedzieli, w wypadkach szczególnych (in aliqua graviore necessitate) ze względu na duchowe dobro wiernych na podstawie *Institutio generalis Missalis Romani* (n. 332) niniejszym udziela się ogólnego zezwolenia, by drugie święto odpustowe (poza Tytułem Kościoła) w każdej parafii, jak podaje dekret odpustowy wydany w grudniu 1969 r. dla każdej parafii i kaplicy, mogło być przeniesione na niedzielę „per annum“ — jako Msza wotywna (dawniej II klasy), z Gloria, Credo (z racji niedzieli), prefacja własna lub z niedzieli.

Niedziele: Adwentu, Wielkiego Postu, niedziele okresu Wielkanocnego, nie dopuszczają Mszy z uroczystości zewnętrznej. Wtedy należy odprawić Mszę z niedzieli.

III. Msze wotywny

Msze wotywny (będą tu należeć dotychczasowe Msze wotywny w Dni Krzyżowe, w poważnej i publicznej sprawie (Kodeks Rubryk Nr 366—368) w specjalnych okolicznościach (Kodeks Rubryk Nr 370—372), za chorych oraz Msze wotywny związane z kultem Chrystusa Pana, Najśw. Maryi Panny i Świętych), można odprawiać w następujące dni:

1. W dni, w które wypada wspomnienie dowolne (ad libitum) lub oficjum powszednie „w ciągu roku“, wolno odprawiać wszystkie Msze w różnych potrzebach ¶ wotywny.

2. W dni, w które wypada wspomnienie obowiązkowe (dawnie święta III kl.), w dni powszednie Adwentu do 16 grudnia włącznie, okresu Bożego Narodzenia od 2 stycznia do soboty po Objawieniu P. i okresu Wielkanocnego, o ile tego wymaga jakaś prawdziwa potrzeba (necessitas), według osądu rządcy Kościoła lub celebransa, można odprawiać Msze św. z udziałem wiernych odpowiadające tej potrzebie (*Institutio Generalis Missalis Romani* n. 333) np. w I piątki miesiąca wotywę o Sercu Pana Jezusa, a w soboty I o Niepok. Sercu NMP oraz we wtorki z okazji nowenny do św. Antoniego.

3. W niedzielę okresu Bożego Narodzenia i „w ciągu roku“, w święta (dawniej II klasy), oraz w dni powszednie Adwentu od 17 do 24 grudnia i Wielkiego Postu, gdy znajdzie jakaś ważniejsza potrzeba (necessitas), można, za zezwoleniem lub z polecenia miejscowego Ordynariusza, odprawiać Msze święte w różnych potrzebach i wotywny (np. uroczystość zewnętrzna przeniesiona na niedzielę z okazji odpustu parafialnego). Natomiast nie można powyższych Mszy odprawiać: w uroczystości (dawniej

I klasy), w niedzielę: Adwentu, Wielkiego Postu i okresu Wielkanocnego, a także w Środę Popielcową i w Wielkim Tygodniu.

4. Układ Mszy wotywnej.

Bierze się formularz mszalny, odpowiadający danej okoliczności potrzebie; w zasadzie nie odmawia się Gloria, ani Credo; można dodać jednak, jeśli Msza św. ma charakter bardziej uroczysty, prefacja własna lub zwykła.

IV. Msze żałobne

(Vide: Rubryceli 1970 r. str. 20)

1. Msza pogrzebowa. Wśród Mszy za zmarłych pierwsze miejsce zajmuje Msza pogrzebowa, którą można odprawiać we wszystkie dni, z wyjątkiem uroczystości oraz niedziel Adwentu, W. Postu i niedziel okresu Wielkanocnego (IGM. n. 336).

Ilekrót Msza pogrzebowa jest zabroniona lub nie można jej odprawić podczas pogrzebu, można ją przenieść na najbliższy dzień, w którym nie ma podobnych przeszkód (KR. n. 408).

2. Msze za zmarłych: po otrzymaniu wiadomości o śmierci albo przy ostatecznym pogrzebie zmarłego, albo w dniu pierwszej rocznicy można odprawiać:

a) w dni powszednie adwentu, do 16 grudnia włącznie,

b) w okresie Bożego Narodzenia, od 2 stycznia do soboty po Objawieniu Pańskim,

c) w okresie Wielkanocnym, od poniedziałku po oktawie Paschy do soboty przed Zesłaniem Ducha Świętego,

d) we wspomnienia obowiązkowe (3 kl.),

e) w ferie „w ciągu roku“, gdy przypada oficjum z dnia powszedniego lub wspomnienie dowolne.

Msze powyższe są zabronione:

a) w uroczystości, niedziele i święta oraz

b) w dni powszednie Adwentu, od 17 do 24 grudnia włącznie i we wszystkie dni W. Postu.

3. Msze tzw. codzienne za zmarłych można odprawiać:

a) w dni, w które wypadają wspomnienia dowolne,

b) w dni, w które obchodzi się oficjum powszednie.

4. Podczas Mszy pogrzebowych powinno się wygłosić krótką homilię, z wykluczeniem jednak wszelkiego rodzaju żałobnej mowy pochwalnej. Doradza się wygłaszanie homilii również podczas innych Mszy żałobnych z udziałem wiernych (IGM. 338).

5. Należy zachęcać wiernych, szczególnie członków rodziny zmarłego, aby we Mszy świętej ofiarowanej za tego zmarłego, uczestniczyli przez przyjęcie Komunii św. (IGM. n. 339).

6. Czytania we Mszach żałobnych można czerpać z lekcjonarza partykularnego (Zarządzenie Biskupa Siedleckiego z dnia 7. II. 1969 r.), dobierając perykopy stosownie do okoliczności celebry Mszy św.

7. We wszystkich Mszach żałobnych (nawet pogrzebowej) sekwencja nie obowiązuje.

(—) † Jan Mazur Bp

Przewodniczący

Diecezjalnej Komisji Liturgicznej

(—) Ks. Stanisław Olechowski

NOMINACJE I ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIENSTWA

Mianowani

- Ks. Prałat Jan Konopiaty — Kapelanem Szpitala w Sulbinach.
 Ks. Kanonik Roman Soszyński dziekanem dekanatu żelechowskiego.
 Ks. Stanisław Rychlik, dziekanem dekanatu parczewskiego.
 Ks. Witold Kobyliński, administratorem parafii Włodawa i dziekanem dekanatu włodawskiego.
 Ks. Władysław Sledziewski, referentem Maryjnym.
 Ks. Marian Zalewski, wikariuszem zarządcą parafii Wyszaków.
 Ks. mgr Jan Kurek, wikariuszem zarządcą parafii Sterdyń.
 Ks. Jan Bogusz, wikariuszem zarządcą parafii Gończyce.
 Ks. Marian Zbiec, administrator parafii Rogów.
 Ks. Czesław Mazurek, administrator parafii Wargocin.
 Ks. Adam Skwarczyński — neoprezbiter, wikariuszem parafii Łosice,
 Ks. Janusz Grodek, neoprezbiter, wikariuszem parafii Starawieś.
 Ks. Stanisław Zajko, neoprezbiter, wikariuszem parafii Motwica.

Przeniesieni

- Ks. Stanisław Abramczuk, wikariusz parafii Motwica, na wikariusza parafii Sadowne.
 Ks. Franciszek Mastalerczuk, wikariusz parafii Sadowne, na wikariusza parafii Ostrów Lubelski.
 Ks. Jerzy Zychora, wikariusz parafii Ostrów Lubelski, na wikariusza parafii św. Józefa w Międzyrzeczu Podlaskim.
 Ks. Piotr Zabielski, wikariusz parafii Prostyń, na wikariusza parafii Wisznice.
 Ks. Jerzy Kalicki, wikariusz parafii Wisznice, na wikariusza parafii Wereszczyn.
 Ks. Marian Mitura, wikariusz parafii Wereszczyn, na wikariusza parafii Prostyń,
 Ks. Jan Stolarczyk, wikariusz parafii Uhrusk, na wikariusza parafii Wilczyska.
 Ks. Stanisław Lewczuk, wikariusz parafii Wilczyska, na wikariusza parafii Uhrusk,
 Ks. mgr Stanisław Frącz, wikariusz parafii Przemienienia Pańskiego w Łukowie, na wikariusza parafii św. Stanisława w Siedlcach.
 Ks. Józef Mironiuk, Wikariusz parafii Sarnaki, na wikariusza parafii Przemienienia Pańskiego w Łukowie.
 Ks. Jan Liwak, wikariusz parafii Jeziorzany, na wikariusza parafii Sarnaki.
 Ks. Stefan Karwowski, wikariusz parafii Kosów, na wikariusza parafii Jeziorzany.
 Ks. Jan Borkowski, wikariusz parafii Stoczek Łukowski, na wikariusza parafii Kosów.
 Ks. Stanisław Gładki, wikariusz parafii Wniebowzięcia NMP w Białej Podlaskiej, na wikariusza parafii Kosów Lacki.
 Ks. Edmund Kłopotek, administrator parafii Wargocin, na administratora parafii Siemień.
 Ks. Kanonik Józef Grądzki, administrator parafii Ostrów Lubelski, na administratora parafii św. Józefa w Międzyrzeczu Podlaskim.

- Ks. Kanonik Roman Soszyński, administrator parafii Włodawa, na administratora parafii Żelechów.
- Ks. Jan Socha, administrator parafii św. Józefa w Międzyrzeczu Podlaskim, na administratora parafii Radoryż.
- Ks. Stanisław Rychlik, administrator parafii Skrzyszew, na administratora parafii Ostrów Lubelski.
- Ks. Kanonik dr Henryk Ćwikliński, administrator parafii Piszczac, na administratora parafii Kolanio.
- Ks. Wojciech Pogorzelski, administrator parafii Radoryż, na administratora parafii Starawieś.
- Ks. Karol Sawicki, administrator parafii Drelów, na administratora parafii Piszczac.
- Ks. Edmund Sadowski, administrator parafii Wyszków, na administratora parafii Skrzyszew.
- Ks. Bronisław Saciłowski, administrator parafii Rogów, na administratora parafii Drelów.
- Ks. Piotr Biskozub, administrator parafii Nieciecz, na administratora parafii Skibniew.
- Ks. dr Antoni Soszyński, administrator parafii Siemień, na administratora parafii Nieciecz.

Zwolnieni

- Ks. Prałat dr Andrzej Szklarski, z urzędu Oficjała Sądu Duchownego w Siedlcach.
- Ks. Kanonik Wacław Milik, z urzędu Proboszcza parafii Żelechów i dziekana dekanatu żelechowskiego i przeniesiony na emeryturę.
- Ks. Kanonik Józef Grądzki z urzędu dziekana dekanatu parczewskiego.
- Ks. Kanonik Roman Soszyński z urzędu dziekana dekanatu włodawskiego.
- Ks. Kanonik Józef Bloch z urzędu Proboszcza parafii Starawieś i przeniesiony na emeryturę.
- Ks. Witold Kobyliński, z urzędu Diecezjalnego Referenta Duszpasterskiego.
- Ks. Kanonik mgr Franciszek Chwedoruk z urzędu referenta Maryjnego.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

SPRAWY LITURGICZNE

66

NAJWAŻNIEJSZE PUNKTY

Z „ORDO LECTIONUM MISSAE 1969 — INTRODUCTIO“

Tłumaczenie nieoficjalne: O. Klemens Mazur OFM Conv.

i Ks. Wojciech Danielski, KUL

Cel według którego zredagowano Porządek Czytań

Cel, jaki przyświecał zredagowaniu Porządku Czytań, jest z samego zamierzenia Soboru Watykańskiego II przede wszystkim pastoralny. Do tego celu nie tylko należy odnieść zasady, na których opiera się nowy Porządek Czytań, lecz także wybór tekstów, które w nim są zawarte, poddany wielokrotnej dyskusji i wydoskonalony dzięki współpracy wielu specjalistów w dziedzinie egzegezy, teologii pastoralnej, katechetyki i liturgiki z całego świata. Niniejszy porządek jest owocem tego wspólnego trudu.

Przyświecała im nadzieja, że długotrwałe czytanie i wyjaśnianie Pisma Świętego ludowi chrześcijańskiemu podczas sprawowania Eucharystii według nowego Porządku Czytań, skuteczniej pozwoli osiągnąć cel niejednokrotnie przedstawiany przez Sobór Watykański II i przez Papieża Pawła VI, a wyrażony tymi słowami: „To wszystko... zostało w ten sposób ułożone, aby coraz bardziej budzić u wiernych ten głód Słowa Bożego, który pod kierunkiem Ducha Świętego wydaje się jakby przynaglać Lud Nowego Przymierza do wysiłku w kierunku doskonałej jedności Kościoła. Skoro tak to ułożono, niezłomnie ufamy, że także spełni się to iż kapłani i wierni zarówno coraz pobożniej będą przygotowywać duszę na Wieczernię Pańską, jak i rozważając coraz głębiej Pismo Święte, z każdym dniem coraz obficiej będą się żywić Słowem Bożym. Stąd wynika, że wedle nakazów Soboru Watykańskiego II Pismo Święte będzie przez wszystkich uznawane za wiekuiste źródło życia wewnętrznego, czy to jako pierwszorzędny temat nauczania chrześcijańskiego, czy jako ośrodek wszelkiej formacji teologicznej (Konst. Apost. „Missale Romanum“ 10).

Przygotowanie poszczególnych czytań do wydania drukiem

Nazwy ksiąg zachowuje się dotychczasowe z Mszału Rzymskiego, oprócz następujących:

a. Jeżeli są dwie księgi o tej samej nazwie, mówi się: „Pierwsza Księga“ i „Druga Księga“ (np. Królewska, Machabejska), albo „Pierwszy List“ i „Drugi List“;

b. dla następujących ksiąg stosować się powinno nazwy dzisiaj bardziej używane:

„I i II Księga Samuela“ — dla Ksiąg I i II Królewskiej,

„I i II Księga Królewska“ — dla III i IV Księgi Królewskiej,

„I i II Księga Kronik“ dla I i II Księgi Paralipomenon,

„Księgi: Ezdrasza i Nehemiasza“ — dla I i II Księgi Ezdrasza;

c. należy rozróżnić księgi dydaktyczne, dotychczas określane pod wspólną nawą „Księga Mądrości“, mianowicie podawać należy odtąd następujące nazwy: Księga Joba, Przysłów, Eklezjastesa (lub w innych tłumaczeniach: Kohelet), Pieśni nad Pieśniami, Mądrości, Eklezjastyka (lub: Syracha — por. BT);

d. dla wszystkich ksiąg, które w Wulgacie są zaliczone do Proroków, używa się tytułu: „Czytanie Księgi Proroka Izajasza, Jeremiasza...“, także dla ksiąg, nie uważanych przez niektórych biblistów za prawdziwie prorockie;

e. mówić należy: „Księga Trenów“ i „List do Hebrajczyków“ bez wspomnienia Jeremiasza lub św. Pawła, ponieważ dzisiaj wszyscy zgadzają się, że Jeremiasz i św. Paweł nie są autorami tych ksiąg. (18)

Incipit czyli słowa początkowe, zawierają najpierw zwyczajowe wyrażenie wprowadzające: „W owym czasie“ (Wtedy), „W owych dniach“, „Bracia“, „Najmilsi“, „To mówi Pan“ — które jednak opuszcza się, gdy w samym tekście istnieje wystarczające wskazanie czasu lub osób, albo tam, gdzie charakter tekstu takich słów nie potrzebuje. W tłumaczeniach na języki narodowe można takie formuły zmienić lub opuścić, na podstawie zarządzenia kompetentnej Władzy.

Po tych słowach należy podać właściwy początek czytania, odejmując lub dodając takie słowa, jakich wymaga zrozumienie tekstu, wyrwanego ze swego kontekstu. Dodaje się również odpowiednie wskazania tam, gdzie tekst składa się z wierszy nie następujących kolejno po sobie, jeśli z tej samej racji byłoby to potrzebne. (20)

Na końcu czytań, dla ułatwienia odpowiedzi ludu, podane są słowa, które wypowiada czytający: „Słowo Pana“, albo inne podobne wyrażenia, według miejscowych zwyczajów. (21)

W zatwierdzonym polskim tłumaczeniu:

po lekcji mówi się: Oto Słowo Boże;

po Ewangelii: Oto Słowo Pańskie;

po lekcji wierni odpowiadają: Bogu niech będą dzięki;

po Ewangelii: Chwała Tobie Chryste!

Układ Lekcjonarza na niedziele i święta

Cechy charakterystyczne Porządku Czytań na niedziele i święta są następujące:

a. Każda Msza posiada trzy czytania: Pierwsze ze Starego Testamentu, drugie z Apostoła (tj. albo z Listów, albo z Apokalipsy, zależnie od okresu roku), trzecie z Ewangelii. Dzięki temu uwidacznia się najlepiej jedność obydwu Testamentów i historii zbawienia, której centrum jest Chrystus i obchód Jego Miśnierium Paschalnego. Powinno to stanowić jeden z głównych tematów katechezy. Zresztą układ ten odpowiada dawnej tradycji, zachowywanej długo także na Zachodzie.

b. Różnorodność i obfitość czytań Pisma Świętego w niedziele i święta osiąga te same teksty czytań raz na trzy lata.

Poszczególne lata oznacza się literami A, B, C, [...] Rok 1970 jest rokiem B, a rok 1971 — rokiem C, 1972 — rokiem A itd.

c. Układ czytań na niedziele i święta kieruje się dwiema zasadami: „zgodności tematycznej“ (harmonisationis ex thematae) oraz „czytania prawie ciągłego“ (lectionis semicontinuae). Jedną lub drugą zasadę stosuje się zależnie od różnych okresów roku i cech szczególnych danego okresu liturgicznego. Najlepszą zgodność między czytaniem Starego i Nowego Testamentu osiąga się przez takie zestawienie, jakie podsuwa samo Pismo Święte, mianowicie, gdy nauka i wydarzenia ukazane w tekstach Nowego Testamentu mają bardziej lub mniej wyraźne odniesienie do nauki i wydarzeń Starego Testamentu. W niniejszym Porządku Czytań teksty Starego Testamentu są wybrane przede wszystkim ze względu na swe odpowiedniki w tekstach Nowego Testamentu, szczególnie w Ewangelii czytanej w tej samej Mszy św.

Innego rodzaju zestawienie tekstów czytań dla poszczególnych Mszy, mianowicie tematyczne (ex themate), występuje w okresach Adwentu, Czterdziestu Dni Przygotowania Paschy (W. Postu) i Paschalnym (Wielkanocnym), ponieważ posiadają szczególny charakter. Przeciwnie zaś, w niedzielach w ciągu roku nie wyróżniających się szczególnymi cechami, teksty tak Listów jak i Ewangelii są ułożone według zasady czytania prawie ciągłego z tym, że czytanie ze Starego Testamentu jest zharmonizowane z Ewangelią. (3)

NOTA W SPRAWIE NOWEGO KALENDARZA RZYMSKIEGO

Kościół katolicki niedawno wydał nowy kalendarz liturgiczny. Z powodu niedokładnych o nim wiadomości, wywołał on niepożądane poruszenie w różnych kościołach wschodnich. Dlatego Sekretariat dla Jedności Chrześcijan przesłał w tej sprawie obszerną notę do wszystkich

patriarchów i rządców kościołów autokefalnych. Wyjaśnił w niej, że celem reformy tego kalendarza jest:

1. uczynić ośrodkiem życia liturgicznego Wielkanocną Tajemnicę Zbawienia.

2. Podkreślić właściwą rolę kalendarzy miejscowych.

3. Ustalić datę uroczystego obchodzenia dni świętych wedle starożytnej zasady: dzień narodzenia dla wieczności (dies natalis).

4. Przywrócić raczej starodawne wspomnianie świętych niż poświęcanie im aż całej liturgii.

Zgodnie z tym celem nota, w streszczeniu tu podana, stwierdza co następuje:

1. Wskazanie na Wielkanoc, w połączeniu z uroczystością Zesłania Ducha Świętego, oraz ujawnienie szczególnego znaczenia każdej niedzieli, jako pamiątki Zmartwychwstania Pańskiego, było główną troską dokonanego dzieła reformy kalendarza powszechnego. Dlatego umieszczono w nim te tylko uroczystości lub wspomnienia Matki Boskiej, które wyrażają nierozzerwalną więź pomiędzy dziełem Syna Bożego i rolą Jego Matki. Uroczystości zaś, czy wspomnienia Matki Boskiej, które takiej więzi nie wyrażają, pozostawiono kościołom miejscowym, czy też tylko niektórym rodzinom zakonnym. Tak na przykład uczyniono z uroczystością Matki Boskiej z Lourdes, Niepokalanego Serca Maryi, Soboty po Najświętszym Sercu, Matki Boskiej Szkaplerznej, Poświęcenia Bazyliki Matki Boskiej Większej. Podobnie umieszczono w kalendarzu powszechnym tylko tych świętych, którzy mają znaczenie powszechne. Świętych zaś mających znaczenie tylko w jakimś kraju czy krajach, pozostawiono ich kościołom miejscowym. Święta jednych i drugich obchodzi się przez ich wspomnienie.

2. Nowy kalendarz powszechny jest jakby szkieletem dla kalendarzy miejscowych, które mają na nim się opierać i wzbogacać się według tradycji każdego poszczególnego kościoła. Dlatego kalendarz odnośnie do siebie ograniczył liczbę świętych, a zwłaszcza tych, których pamięć ograniczała się niegdyś tylko do Kościoła Rzymskiego. Uczynił to nawet w stosunku do wielu świętych papieży. Spośród 38 pozostawił sobie tylko 5, ze względu na ich powszechne znaczenie. Zniósł tytuł „Summus Pontifex“ i zastąpił go bardziej starożytną nazwą liturgiczną „papieża“. Usunął z kart swoich i Kościołowi Rzymskiemu przekazał wielką liczbę tych innych świętych, którzy z początku odbierali cześć tylko w Rzymie, a dopiero później we wszystkich kościołach. Wreszcie w wielu wypadkach wyraził wątpliwość co do historycznego istnienia niektórych świętych, gdyż opowiadania ich dotyczące są raczej legendarne, a więc niewiarogodne.

3. Dalej, biorąc pod uwagę powyższe wskazania, reformatorzy nowego kalendarza ponownie zbadali dzień świętowania każdego poszczególnego świętego, ustalając datę jego śmierci, biorąc pod uwagę zwyczaj starożytnych kościołów wschodnich i uwzględniając pierwszeństwo okresów liturgicznych, jakimi są: adwent, Boże Narodzenie, Objawienie Pańskie, Wielki Post, Wielkanoc i Zesłanie Ducha Świętego.

W myśl takich zasad nowy kalendarz rzymski:

a) prznosi świętych: Polikarpa ze Smyrny z dnia 26 stycznia na 23 lutego, Chryzostoma z 27 stycznia na 13 września, Ignacego Antiocheńskiego z 1 lutego na 17 października, Cyryla Aleksandryjskiego z 9 lutego na 27 czerwca, Jana Damasceńskiego z 27 marca na 4 grudnia, Leona Wielkiego z 11 kwietnia na 10 listopada, Augustyna z 28 maja

na 27 maja, Efrema z 18 czerwca na 9 czerwca, Ireneusza z 3 lipca na 28 czerwca, Cyryla i Metodego z 7 lipca na 14 lutego, Filipa i Jakuba z 11 maja na 3 maja;

b) znosi uroczystość św. Agnieszki z dnia 28 stycznia i zachowuje tylko starodawne o niej wspomnienie 21 stycznia.

c) przedstawia niektóre święta, przypadające podczas takich okresów liturgicznych jak Wielki Post, Wielkanoc i Adwent. Przenosi więc uroczystość świętych: Macieja z dnia 24 lutego na 14 maja, Grzegorza Wielkiego z 12 marca na 3 września, Benedykta z 21 marca na 11 lipca.

d) łączy w jedno wspomnienie takich świętych, których tradycja zjednoczyła. A więc świętym: Grzegorzowi z Nazjanzu i Bazylemu poświęca dzień 2 stycznia, Annie i Joachimowi 26 lipca, Tytusowi i Tymoteuszowi 26 stycznia, aniołom Gabrielowi, Michałowi, Rafałowi — 29 września.

4. Wreszcie omawiany kalendarz podaje sposób obchodzenia świąt bardziej zgodny ze starożytną tradycją. Obchodzenie ich dzieli na uroczystości, święta i wspomnienia, a szczególnie na 4 klasy. Zatrzymuje 10 wielkich uroczystości, do których zalicza dni ku czci świętych: Jana Chrzciciela, Józefa, Apostołów Piotra i Pawła. Podaje 23 świąt (festes) i zalicza do nich dni świętych: apostołów, ewangelistów, Stefana, Wawrzyńca, archaniołów i Młodzianków. Zobowiązuje do wspominania 63 świętych, a 95 pozostawia do woli. Za obowiązkowe uznaje wspomnienie takich świętych wschodnich, których Zachód czcił tradycyjnie jak również takich świętych zachodnich, którzy mają znaczenie dla całego Kościoła. Pomija natomiast świętych nieznanych dobrze, ale mimo to pozostawia ich do uznania kościołom miejscowym. Za takich m. in. uważa świętych: Lucję, Pawła Pustelnika, Krzysztofa, Katarzynę i Barbarę. Nie stosuje natomiast jakiegokolwiek zmiany odnośnie do takich świętych, jak: Antoniego Pustelnika, Scholastyki, Cyryla Jerozolimskiego, Jerzego, Marka, Atanazego, Barnaby, narodzenie Jana Chrzciciela, Piotra i Pawła, Marty, Macieja, Hieronima, Łukasza, Andrzeja, Mikołaja, Ambrożego i Jana Apostoła.

Z powyższego wynika, że dokonywująca się reforma liturgii we współczesnym Kościele jest wyrazem powrotu do starożytności, a nie zwrotem ku nowoczesności, jak to niektórzy, z powodu braku pewnych wiadomości, gotowi by sądzić. Pozostawia kościołom miejscowym dużą swobodę w ustalaniu im właściwych kalendarzy, co jest wyrazem nadania im szerokiej autonomii. Ogranicza liczbę świętych w kalendarzu powszechnym, nawet należących do Kościoła rzymskiego, ale mało znanych wiernym innych Kościołów katolickich. Wreszcie mądrze przeciwdziała wszelkim legendom odnośnie do niektórych świętych, o których życiu niewiele mówi historia i tradycja. Taką ożresztą postawa Kościoła w tym względzie przejawiała się już w dawnych czasach. Świadczy o tym choćby sobór trulański z roku 692 oraz św. Nicefor patriarcha konstantynopoliński († 828) i biskup Dawid Nicetas (9 wiek), którzy wykluczali legendarne opowiadania, dotyczące niektórych świętych, a nawet św. Jerzego. Postawa taka tymbardziej jest wskazana i konieczna w czasach dzisiejszych. Dobrze więc stało się, że tak umiejętnie ujawnił ją nowy kalendarz rzymski. (Por. Note sur le nouveau calendrier romain — Proche Orient Chrétien, Jerusalem, 1969, t. XIX, Fasc. IV, 365—370).

X. R. D.

ŚWIĘCENIA W KATEDRZE SIEDLECKIEJ

Diecezja Siedlecka czyli Podlaska obchodziła dnia 19. IV. 1970 r., w kościele katedralnym, podniosła uroczystość święceń diakańskich, których udzielił podczas sumy J. E. Ks. Bp Wacław Skomorucha, Sufragan Podlaski. Święcenia diakańskie przyjął pięciu subdiakonów, których nazwiska i imiona są następujące: Drozd Henryk, Grochowski Stanisław, Hołoweńko Henryk, Kuś Marian i Pracz Jan. Wymienieni subdiakonami są klerykami V kursu Wyższego Seminarium Duchownego w Siedlcach. W uroczystości wzięli udział: ks. prałat Kazimierz Miszczak — rektor seminarium, kilku profesorów i alumni.

J. E. Ks. Bp w swym przemówieniu, nawiązując do słów ewangelicznych, wezwał święconych diakonów do starannego przygotowania duchowego i umysłowego, by mogli być w przyszłości dobrymi pasterzami tych wiernych, nad którymi z polecenia Władzy Diecezjalnej będą wykonywać obowiązki duszpasterskie; diakonat bowiem — to ostatni stopień przed kapłaństwem, a każdy kapłan ma prowadzić wiernych słowem, modlitwą i przykładem swego życia do wiecznej szczęśliwości, która polega na oglądaniu Boga w niebie.

Święcenia diakonatu odbyły się według nowego porządku liturgicznego, jaki w tym względzie został już wprowadzony po Soborze Watykańskim II w myśl Konstytucji o św. Liturgii.

Po święceniach, w zakrystii, diakon Henryk Drozd podziękował w imieniu wszystkich wyświęconych diakonów J. E. Ks. Biskupowi za udzielenie święceń.

W niedzielę 14 czerwca 1970 r., w czasie uroczystej sumy J. E. Ksiądz Biskup Jan Mazur udzielił alumnowi Henrykowi Paprockiemu święceń subdiakonatu, a diakonom: Adamowi Skwarczyńskiemu, Januszowi Grodek i Stanisławowi Zajko — święceń kapłańskich.

Ks. Jan Zubka

NOWOŚCI WYDAWNICZE TOWARZYSTWA NAUKOWEGO KUL

Encyklopedia Katolicka pod redakcją ks. W. Granata, ks. F. Gryglewicza, ks. R. Łukaszyka, Z. Sułowskiego — w 12 tomach.

Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego KUL na zlecenie Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego przystąpiło do wydawania Encyklopedii Katolickiej w 12 tomach, które ukazywać się będą kolejno w miarę ich opracowywania. Każdy tom zawierać będzie około 1600 kolumn druku. Tom I ukaże się w drugiej połowie 1970 r.

Encyklopedia Katolicka obejmuje całość zagadnień dotyczących katolicyzmu, chrześcijaństwa i religii — w możliwie pełnym opracowaniu.

Inne problemy, pośrednio związane z istotną problematyką Encyklopedii, będą miały charakter jedynie aspektowy lub zostaną całkowicie pominięte.

Hasła problemowe zawierają będą krótkie wprowadzenie historyczne do danego problemu oraz podanie aktualnego stanu wiedzy o przedmiocie ze szczególnym uwzględnieniem zmian zachodzących zarówno w naukach teologicznych, jak i w działalności Kościoła po II Soborze Watykańskim.

Biogramy i pozostałe hasła rzeczowe potraktowane będą selektywnie. Kryterium selektywności stanowić będzie wkład w tworzenie kultury religijnej, filozoficznej i teologicznej, jak i ścisły związek z jej rozwojem u poszczególnych myślicieli, natomiast w hasłach rzeczowych — ich związek z kształtowaniem się myśli światopoglądowej.

Poloniika, czyli sprawy polskie, zarówno przy doborze haseł, jak ich opracowaniu, będą szczególnie uprzywilejowane.

Bibliografia załącznikowa dołączona do poszczególnych haseł umożliwi czytelnikowi orientację w literaturze specjalistycznej i pozwoli mu sięgnąć po odpowiednią pozycję dla pogłębienia interesującego problemu.

Encyklopedia Katolicka będzie zbiorowym dziełem licznych teologów a także naukowców innych specjalizacji, pracujących na wyższych uczelniach w Polsce. Autorami haseł są bowiem specjaliści poszczególnych dziedzin wiedzy.

Nad Encyklopedią Katolicką pracuje 45-osobowy zespół specjalistów sprawujących opiekę nad powierzonymi im działami redakcyjnymi. Nad merytoryczno-leksykograficzną redakcją nadesłanych tekstów pracuje 8-osobowy zespół specjalistów pokrewnych działów redakcyjnych. Całością kieruje czteroosobowa Redakcja Naczelna.

Hasła opracowywane są w języku popularno-naukowym, z wykluczeniem — jeśli się to okaże możliwe — terminologii wąsko specjalistycznej. Adresatem Encyklopedii Katolickiej jest bowiem odbiorca ze średnim wykształceniem ogólnym lub wyższym formacji filozoficzno-teologicznej, a także i odmiennej specjalności.

Encyklopedia Katolicka nie zastępuje więc encyklopedii specjalistycznych o zasięgu krajowym czy międzynarodowym, dostępnych w zasadzie specjalistom danej dziedziny wiedzy. Dlatego problematyka specjalistyczna potraktowana będzie tylko informacyjnie.

Przy aprobacie haseł problemowych do druku Redakcja Encyklopedii Katolickiej zwraca również uwagę na to, by służyły czytelnikowi w pogłębieniu jego wiedzy i kształtowaniu świadomości religijnej.

Warunki nabycia „Encyklopedii Katolickiej“

Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego KUL ogłasza subskrypcję na całość Encyklopedii Katolickiej.

Przy zapisie należy wpłacić sumę 300 (trzysta) złotych, która stanowić będzie równowartość ostatniego tomu. Subskrybent zaś otrzymuje talon, będący dowodem zawartej umowy subskrypcyjnej.

Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego KUL przyjmuje zgłoszenia na piśmie — talony wysyła za pobraniem pocztowym. Adres: Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego KUL, Lublin, Al. Raclawickie 14.

Przy kupnie kolejnego tomu uiszcza się należność za tom aktualnie odbierany (około 280—300 zł), zadatek zaś jest zapłatą za tom ostatni. Pożądane jest — aby księża proboszczowie zamawiali Encyklopedię Katolicką na adres parafii (nie imiennie), gdyż w ten sposób w razie wypadku losowego uniknie się przerwania ciągłości odbioru.

53. Komunikat Biskupa Siedleckiego, powiadamiający kapłanów i wiernych o inauguracji uroczystości jubileuszowych 150-lecia diecezji Podlaskiej	158
54. Program obchodu jubileuszu 150-lecia diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej	159
55. List Pasterski Biskupa Siedleckiego z okazji centralnych uroczystości Jubileuszu 150-lecia Diecezji Podlaskiej	161
56. Oratio fidelium na uroczystości 150-lecia Diecezji Podlaskiej	166
57. Akt oddania Diecezji Podlaskiej Matce Kościoła z okazji Jubileuszu 150-lecia	166
58. List Pasterski Biskupa Podlaskiego na zakończenie uroczystości Jubileuszu 150-lecia diecezji Podlaskiej	170

Część druga

59. Opis uroczystości jubileuszowych 150-lecia Diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej	175
--	-----

STOLICA APOSTOLSKA

60. Oędzie Ojca Św. Pawła VI do starszych i młodzieży z okazji światowego dnia środków przekazu społecznego	178
---	-----

PRYMAS POLSKI

61. Komunikat Sekretariatu Prymasa Polski o nominacji nowych Biskupów w Polsce	180
--	-----

Z ORDYNARIATU

62. Telegram do Ojca Świętego z okazji Kursu liturgicznego dla duchowieństwa Diecezji Siedleckiej	180
63. Odpowiedź Stolicy Apostolskiej	181
64. Instrukcja dotycząca odprawiania Mszy św. w różnych okolicznościach (ad diversa) i Mszy żałobnych na podstawie „Institutio Generalis Missalis Romani“ z dnia 6. IV. 1969 r.	181
65. Nominacje i zmiany wśród duchowieństwa	185

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

SPRAWY LITURGICZNE

66. Ordo Lectionum Missae 1969 — Introductio	186
67. Nota w sprawie nowego kalendarza rzymskiego	188

Z ŻYCIA DIECEZJI

68. Święcenia w katedrze Siedleckiej	191
69. Nowości Wydawnicze Towarzystwa Naukowego KUL	191

Wydawca: Kuria Diecezjalna Siedlecka, Siedlce, ul. Świerczewskiego 60.
 Redaktor: Ks. Stanisław Olechowski, Zam. 110/1970. Nakład 800+50, K-75.
 Cena zł 20.—

Drukarnia Loretańska, Warszawa 4, ul. Józefa Sierakowskiego 6

